

י ש ר א ל

מ ד י נ ת

ה ב ט ח ו ן

מ ש ר ד

הבטחון

ומערכת

צה"ל

ארכיון

$$\begin{array}{r} 2846,97 \\ \hline 88 \end{array}$$

בתיק זה, בהשוואה לתיק המקורי, חסרים 11. מסמכים, אשר נאסרו לעיון על פי קריטריונים שנקבעו על ידי שר הבטחון, כתנאי להקדמת פתיחת החומר לעיון

תיק זה הוא העתק מצולם מהתיק המקורי הגנוז בארכיון צה"ל ומערכת הבטחון השימוש בתיק זה מותר רק למטרות שאושרו כדין חל איסור על ייצור ואו צילום עותקים נוספים מהתיק בלי אישור ממי שהוסמך לכך על פי דין

2846/97
88

2

משרד הביטחון
ארכיון צה"ל ומערכת הביטחון

התחלת התיק

תפ"ס/467 אלט האמא

שם היחידה:

מנהלי חביון

הנושא:

4/1/49 - 19/12/69

29/צ

מדינת ישראל
משרד הבטחון

תאום הפעולה בשטחים

י' בסבת תש"ל
הקריה
19 דצמ. 1969

מס' 3371/גמ

סגן מפקד אזור יהודה ושומרון

הגידון: דרישת המתנחלים בחברון לחקמת מחסן
שלך: מתנחלים 1057 מ- 17 דצמ. 69

1. מאושרת ההקמה על ידם.
2. עם זאת יש : -
 - א. לקבל מהם בקשה כתובה (לסמשל).
 - ב. לאשר להם בכתב ולהפנות כי : -
 - (1) המבנה ימוקם במקום שיקבעו להם.
 - (2) מבנה טרומי מתפרק
 - (3) יתחייבו לפרקו אם וכאשר יתבעו לכך.

שלמה גזית - תת אלוף

מפקדת אזור
יהודה והשומרון
לשכת המפקד
טל. 20101
מתנחלים 1057
טבת חש"ל
דצמ' 69

17

משרד הבטחון / חא"ל גזית

מפקד האזור
נפת חברון / המפקד

הנדון: דרישת המתנחלים בחברון להקמת מחסן

1. המתנחלים פנו בבקשה לאפשר להם להקים על חשבונם "פריקסט" מבטון שימש להם כמחסן.
2. אומדן להקמת "פריקסט" כנ"ל - כ- 15,000 ל"י.
3. למפקדה זו נראה כי לא צריך לאשר הקמת מחסן על חשבונם. בכל מקרה שנרצה ללכת לקראתם נראה כי חייבים להקציב את הסכום הנדרש ואנו נקים את המחסן.
4. להחלטתך.

זאב עצמון סא"ל
סגן המפקד

זע/רח

מס' תעודת

משרד הבטחה
תאום הפעולה בשטחים

מס' טל. 25115

סימוכין
תאריך

11.11.66

כ"ט חשוון תש"כ

הנדון: התנהלות

א) ה-22 באי' הקב"ה
מזכ"ל מנהל ש' התנהלות
בירוק (גדל 2260)

ב) ה-10/10, שאלה רצויה.
זה יהיה הסוף

ח.ל.

משרד הבטחון
תאום הפעולה בשטחים

מס' טל. 251135

סימולין

מס' 2 א.י.ל.

תאריך

ה'ט"ו ט"ו

הנדון האזנה על ידי חנין חבין

האזנה על ידי חנין חבין
מאז 1960
האזנה על ידי חנין חבין
מאז 1960
האזנה על ידי חנין חבין
מאז 1960

א.י.ל.

מדינת ישראל

משרד הבטחון

תאום הפעולה בשטחים

הקריה, י אלול תשכ"ט

מס' 22 אוג. 1969

גמ/2260

מפקד אזור יהודה ושומרון

הנידון: מתנחלינו

1. מצ"ב מכתב חלונה נוסף שהגיע אל סר הבטחון.

2. האם המקרה ידוע לנפה ?

3. נא העבירו דו"ת על המקרה.

שלמה גשית - תת אלוף

לשכת שר הבטחון

הקריה, | באלול תשכ"ט
באוגוסט 1969

20

07983

/ק

חת-אלוף שלמה גזית

הנדון: מערת המכפלה

רצוף הצלוט + תרגום מכתבו של ראש
הוואקף, על צירופיו, אל שר הבטחון (תלונה
נגד מתנחלי חברון).
לעיוןך ולתשובתך אם תמצא זאת לנכון.

ב ב ר כ ה,

ח. ישראלי

20.8

מח' הוואקף המוסלמי ירושלים המס מ.א.ק. 764/67/95
התאריך 6.8.69

אל שר הבטחון

הנדון: המסגד אברהימי הקדוש

ר"ב העתק דו"ח מראש הכותבים במסגד הנ"ל בקשר למקרה שקרה את-אחד המתפללים
ע"י המתיישבים היהודיים אני סבור שהמקרה יספיק להעיד על התנהגותם ש
של המתיישבים האלה. עודפי מקווה שהשכל יגבר ויושם קץ להתנהגותם של א
אנשים אלה, בחקפותיהם גדלו ותלונותינו גדלו גם כן ועוד לא הרגשנו עד
כה שננקטו אמצעי מנע נגד התוקפנים המעידים על חריצות הנושאים באחריות
לשלום המקומות הקדושים וחופש הפולחן בתוכם, או הטלת איסור נגד המסיגים
את גבול זכות האחרים.

בכבוד רב

(-)

ראש מועצת הוואקף¹ עניני מוסלמים

העתק מנהל מח' הוואקף חברון
מושל צבאי חברון
מושל צבאי כללי

המסגד הקדוש אברהמי.

28/7/69

מס.ח. ש/810/7

לכבוד מנהל מח;הוואקף בחברון.

הנדון: המתישבים היהודים ומציעותיהם במתפללים במסגד אברהמי הקדוש.

אחכבד לציין המקרה הבא שבו הייחם נוכחים במסגד : המתישבים באו למסגד ב
בבקר בשעה 8 בערך וב 10 נכנס למסגד אל חאג' בדווי אל הנני. הקצין
האחראי מרדכי שוחח אז אתי במשרדי וראיתי אני בעצמי את אחד המתישבים
מפסיק את אל חאג' בדווי ולוקח אותו הצדה לקווית שלא נראית ממשרדי .
אמרתי לקצין לראות מה עושה האיש הנכנס.

הקצין חזר ואמר שאחדים התנגדו לו והוא הכניסו לצריח. אז נכנס אל חאג'
בדווי להודיע כי האיש המתישב דפק על הדלת חזר/ ואמר לו לחזור ולא
להכנס עד שהקצין ואיש אחר מהצבא שמדבר ערבית אמרו לחאג' בדווי :
זה כמו בניך. הקצין והחיל הכניסו אותו לצריח.

אני מוסר דו"ח כנל על המקרה ששמעתי עלו בנוכחותכם בחדרי המסגד.
אבקש להביא לידיעת המופתי והקאדי לנקיטת אמצעים נאותים (עצמם אל ת
המדי-על) לשים קץ לסנזאציות כאלו ואלו
במבור רב.

ראש המכהנים במסגד אברהמי הקדוש .

אברהם אברהם

המסגר הקדוש אברהמי.

28/7/69

מס.ח. ס 81/7

לבכור מנהל מח; הוואקף בחברון.

הנדון: המתייבשים היהודים וטענותיהם במתפללים במסגר אברהמי הקדוש.

אחכרד לציין המקרה הבא: כנן הייתה נוכחית במסגר ? המתייבשים באו למסגר ב
בבקר בטעה 8 בערך וב 17 נכנס למסגר אל חאג' בדווי אל הניני, הקצין
המחזאי מרדכי עוזח אז אחי במשרדי וראיתי בני נכסמי את אחד מהידידים
מפסיק את אל חאג' בדווי ולוקח אותו הצדה לכונית שלו נראית המשרדי .
אשרתי לקצין לראות מה עושה האיש הנכנס.
הקצין חזר ואמר שאחדים מהנכנס לו והוא הכניסו לעריכתו אז נכנס אל חאג'
בדווי להודיע כי האיש המתייבש דפק על הדלת חזק/ ואמר לו לתזר ולא
להכנס עד שהקצין וניח אתו מהצבא שמדבר ערבית אמר לחאג' בדווי :
"זה כמו בניך" הקצין והחיל הכניסו אותו לצריח.
מסר דו"ח כנל על המקרה ששמעתי עלו בנוכחותי מחדרי המסגר.
אבקש להביא לידיעת המנהל והמשרדי לנקיטת תכנית ניהולית (עאמף אל ה
מנהל) עם לשים קץ לסנדאציות כאלו ואם
במכור רב.

ראש המכתבים במסגר אברהמי הקדוש .

ראש המכתבים במסגר אברהמי הקדוש .

המסגד הקדוש אברהמי.

28/7/69

מס.ח. 810/7/ד

לכבוד מנהל מח; הוואקף בחברון.

הנדון: המתיישבים היהודים ופגיעותיהם במתפללים במסגד אברהמי הקדוש.

אהבנו לציון המקרה הבא: יורו היותם נוכחים במסגד: המתיישבים באו למסגד ב
בבקר היום 8 בערך וב 10 נכנס למסגד אל האג' בדווי אל הניני, הקצין
השטראי מרדכי עוזר אז הני במסדרי וראיתי אני בעצמי את אחד המתיישבים
מפסיק את אל האג' בדווי ולוקח אותו הצדה ל, וזיה שלא נראית מסדרי .
אמרתי לקצין לראות מה יושע האיש הנכנס.

הקצין חזר ואמר שאחדים התנגדו לו והוא הכניסם לאחריה. אז נכנס אל האג'
בדווי להודיע כי האיש המתיישב דפק על הדלת חזק/ וישר לו לחזור ולא
להכנס, עד שהקצין נאם "זה מהצבא שמדבר ערבית איתו לחאג' בדווי :
"זה כמו בניך". הקצין והחיל הכניסו אותו לצריח.

ני מוסר דו"ח כולל של המקרה שסמעהט עלו בנוכחותכם בחדרי מסגד.

אבקש להביא לידיעת המוס' י דא אדי לנשיחת אמצעים נאונים (עאסר אל-ח

החדר) עם לסיים קץ לסוגיות כאלו וסא

בכבוד רב.

ראש המכהנים במסגד אברהמי הקדוש .

אברהם אברהם

ادارة الاوقاف والشؤون الاسلامية العامة

القدس

السيد وزير الدفاع المحترم

لحى بركاته

دائرة الاوقاف الاسلامية / القدس

الرقم : م أ ق / ١٥ / ٦٢ / ٧٦٤
التاريخ : ٢٣ جمادى الاولى ١٩٦٩
وفى : ٦ / ٨ / ١٩٦٩

السيد وزير الدفاع

الموضوع : الحرم الابراهيمي الشريف

ارفق اليكم نسخة من تقرير فضيلة رئيس قضي الحزم الابراهيمي الشريف
بشأن حادثه جرت مع أحد المصلين من قبل المستوطنين اليهود .

أعتقد ان الحادثة تكفي لاعطاء نموذج عن تصرفات هؤلاء المستوطنين
انني ما زلت آمل ان تتغلب الحكمة وان يوضع حد لتصرفات هؤلاء الناس
علما بان تحدياتهم تكررت وشكاوانا تعددت ولم نلمس حتى الان ما يشعر
باتخاذ اى اجراء من شأنه ان يردع المعتدين او يتضح منه حرص المسؤولين
على سلامة المقدسات وحرية العبادة فيها او عدم السماح
لاحد بان يتجاوز على حقوق الآخرين .

مع الاحترام

رئيس مجلس الاوقاف والشئون الاسلامية

د. محمد

نسخة / لفضيلة مدير اوقاف الخليل
- / للحاكم العسكري العام
- / لحاكم الخليل العسكري

ح ط / اف .

الحرم الشريف الابراهيمي

١٤ جمادى الاولى ١٣٨٩

١٩٦٩/٧/٢٨

الرقم : ح ش / ٧ / ٨١٠

فضيلة مدير اوقاف الخليل المحترم

المبحث : المستوطنون اليهود وتحرشهم بالمصلين في الحرم الابراهيمي الشريف
بعد التحية والاحترام ،

اتشرف بعرض التالي واشير الى وجود فضيلتكم في الحرم اثناء ذلك .
حضر المستوطنون الى الحرم صباحا الساعة الثامنة تقريبا وفي الساعة العاشرة تقريبا
دخل الى الحرم الحاج بدوى الهنيني وكان الضابط المسؤول واسمه (مردخاي) يتحدث
لي ولفضيلتكم في مكنتي حين رايت بنفسي احد المستوطنين يستوقف الحاج بدوى المذكور
وينزوي معه الى الناحية التي لا ترى من مكنتي فقلت للضابط ارجو ان ترى ماذا يفعل
هذا مع الرجل الداخل ودخل الضابط ورجع ليقول ان بعضهم تعرض له وانا ادخلته
المحراب وحينئذ دخل الحاج بدوى ليعلمنا بان الذي انزوى به من المستوطنين
اخذ يلكمه في صدره ويقول له ارجع لا تدخل حتى اتي الضابط ونفر آخر من الجيش
يتكلم العربية وقال للحاج بدوى هذا مثل اولادك وادخلاه بعدها (الضابط والنفسر)
الى المحراب .

ارجو ان ابين الكيفية وقد سمعتموها حيث داومت معي في غرفتي في الحرم
رجاء عرضه على فضيلتي المفتي والقاضي لاتخاذ الاجراء المناسبة
لوضع حد لهذه الاستفزازات وانتهاز هذه المناسبة لا قدم وافر الاحترام .

رئيس سدة الحرم الابراهيمي الشريف
توقيع : (عاطف الحموري)

صورة طبق الاصل : ل

٢٠/٨
دعوى

*

מדינת ישראל
משרד הביטחון
ארכיון צה"ל ומערכת הביטחון

טופס מראה מקום

88/2846/1992
שנה מס משלוח מס תיק

1 מתוך תיק זה הוצאה התעודה שפרטיה מפורטים להלן

- א הנדון / הנושא חברון
- ב מאת משה כ"ץ
- ג אל מפקד אזור
- ד סימוכין —
- ה התאריך 26.10.69
- ו סוג הביטחון —
- ז שם מחבר התעודה שלמה זלמן - מ"ל
- ח מספר העמודים בתעודה 1
- ט מספר העמודים שהוצאו 1
- י עותק מס' _____ מתוך _____ עותקים (למסמך בסוג הביטחון "סודי" ומעלה)

2 סוג התעודה

- ☐ מכתב ☐ פרוטוקול
- ☐ מברק / הודעת טקסט ☐ מפה
- ☒ תזכיר (מחבר) ☐ אחר

תאריך 28.3.69 פרטי המוציא / ה ב/יאנק חתימה _____

מדינת ישראל
משרד הביטחון
ארכיון צה"ל ומערכת הביטחון

88/2846/1997
שנה מס משלוח מס תיק

טופס מראה מקום

1 מתוך תיק זה הוצאה התעודה שפרטיה מפורטים להלן

- א הנדון / הנושא _____
- ב מאת _____
- ג אל _____
- ד סימוכין _____ 2850 / מ
- ה התאריך _____
- ו סוג הביטחון _____
- ז שם מחבר התעודה _____
- ח מספר העמודים בתעודה _____ 1
- ט מספר העמודים שהוצאו _____ 1

י עותק מס' _____ מתוך _____ עותקים (גמסמן כסוג הביטחון "סודי" ומעלה)

2 סוג התעודה

- ☐ מכתב ☐ פרוטוקול
- ☐ מברק / הודעת טקסט ☐ מפה
- ☒ תזכיר ☐ מנכר ☐ אחר

ונאריך 28.3 פרטי המוציא / ה _____ פ/ינאק חתימה _____

*

מדינת ישראל
משרד הביטחון
ארכיון צה"ל ומערכת הביטחון

טופס מראה מקום

88/2846/1997
שנה מס משלוח מס' תיק

1 מתוך תיק זה הוצאה התעודה שפרטיה מפורטים להלן

- א הנדון / הנושא _____
- ב מאת _____
- ג אל _____
- ד סימוכין 2850/נפ _____
- ה התאריך 20 10 69 _____
- ו סוג הביטחון _____
- ז שם מחבר התעודה _____
- ח מספר העמודים בתעודה 1 _____
- ט מספר העמודים שהוצאו 1 _____

י עותק מס' _____ מתוך _____ עותקים (למסמך בטוג הביטחון "סודי" ומעלה)

2 סוג התעודה

- ☐ מכתב
- ☐ פרוטוקול
- ☐ מברק / הוצעת טקסט
- ☐ מפה
- ☐ תוכיר (ימזכר)
- ☐ אחר _____

ונאריך 28.3.97 פרטי המוציא / ה פ/יאנז חתימה _____

*

מדינת ישראל
משרד הביטחון
ארכיון צה"ל ומערכות הביטחון

88/2846/1997
שנה מס משלוח מס תיק

טופס מראה מקום

1 מתוך תיק זה הוצאה התעודה שפרטיה מפורטים להלן

- א הנדון / הנושא _____
- ב מאת _____
- ג אל _____
- ד סימוכין _____
- ה התאריך _____
- ו סוג הביטחון _____
- ז שם מחבר התעודה _____
- ח מספר העמודים בתעודה 1 _____
- ט מספר העמודים שהוצאו 1 _____

י עותק מס' _____ מתוך _____ עותקים (למסמך בטוג הביטחון "סודי" ומעלה)

2 סוג התעודה

- ☐ נכתב ☐ פרוטוקול
- ☐ מברק / הודעת טקסט ☐ מפה
- ☒ תזכיר / תמצין ☐ אחר

ונאריך 28.3.09 פרטי המוציא / ה פ/יאנז חתימה _____

*

מדינת ישראל
משרד הביטחון
ארכיון צה"ל ומערכת הביטחון

טופס מראה מקום

88/2846/1997
שנה מס משלוח מס' תיק

1 מתוך תיק זה הוצאה התעודה שפרטיה מפורטים להלן

- א הנדון / הנושא _____
- ב מאת _____
- ג אל _____
- ד סימוכין _____
- ה התאריך _____
- ו סוג הביטחון _____
- ז שם מחבר התעודה _____
- ח מספר העמודים בתעודה 1
- ט מספר העמודים שהוצאו 1

י עותק מס' _____ מתוך _____ עותקים (למסמך בסוג הביטחון "סודי" ומעלה)

2 סוג התעודה

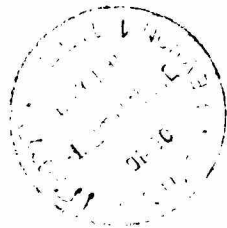
- ☐ מכתב ☐ פרוטוקול
- ☐ מברק / הודעת טקסט ☐ מפה
- ☐ ותזכיר / מזכר ☒ אחר מסמך

ונאריך 28.3.97 פרטי המוציא / ה ב/יאנז חתימה _____

ספ"ר פ"א ספ"ר

25 י"ב

1121

מ ד ר נ ת י ש ר א ל
משרד הבטחון

טז תשרי תש"ל
28 ספט. 1969

מ.ד.נ.

תאום הפעולה בשטחים

גמ-2599

מפקד אזור יהודה ושומרון (3)
מר אלוני - מינהל מקרקעי ישראל
מר שלמה הלל - משרד החוץ
מר אורי טהון - לשכת סגן ר' הממשלה
פרקליט צבאי ראשי

לשכת שר הבטחון
אלוף פיקוד מרכז

הדיון: הפעלת מרכז חנויות יהודי בחברון

1. דיון בניהול בתקיים במשרדו של תא"ל שלמה גזית ביום 26 בספטמבר 69. בדיון השתתפו : -

- מפקד אזור יהודה ושומרון
- מפקד גפת חברון
- עוזר ר' אג"מ/מצ"ב
- פרקליט צבאי ראשי
- מר אורי טהון - לשכת סגן ראש הממשלה
- מר ראובן אלוני - מינהל מקרקעי ישראל
- מר שלמה הלל - משרד החוץ
- מר ציון - אפוטרופוס לנכסי בפקדים
- תא"ל שלמה גזית

2. מטרת הדיון - לסכם העקרונות והשיטה של הפעלת מרכז חנויות יהודי, ליד מערת המכפלה בחברון.

3. מר ראובן אלוני מסר כי : -

- א. טלוש חנויות פנויות. כולן רשות ממשלתי ירדני בעבר.
- ב. הכוונה לפתוח מסעדה, חנות מזכרות וגלריה לתמונות.
- ג. בתקבלו בקשות מטעם מספר מתנחלים לחכור את החנויות הללו. הפונים - על דעת ובהסכמת מזכירות המתנחלים בחברון.
- ד. המינהל ביקש מן השמאי הממשלתי לקבוע את גובה דמי השכירות לכל אחת מן החנויות, וקיבל המלצותיו.

4. סיכום הדיון : -

- א. סוכס כי קמ"ט אפוטרופוס במפקדת האזור יחתום עם המתנחלים על חוזה שכירות לחנויות, לתקופה של שנה אחת בלבד, וללא זכות העברה.
- ב. מבחינתנו - אין מניעה לגשת לענין מייד ולפתוח החנויות מוקדם ככל האפשר. מר שלמה הלל יבדוק אם יש התנגדות למשרד

ש מ ר ר

- 2 -

החוץ לפתיחת החברות בעתוי קרוב. אם לא תתקבל
הזתייגות מצדו עד יום ג' הקרוב (30 ספט. 69) - יהיה
הסיכום סופי.

ג. בעת פתיחת החברות בקפיד על : -

- (1) לא יהיה כל טקס המוני בפתיחת החברות.
- (2) פתיחה של החברות בעתויים בפרדים ולא כמרכז אחד.

ד. בחוזה השכירות של המסעדה יקבע אישור לנצלה לארועים/
סקסים/חגיגות וכיו"ב ללא תאווה וקבלת אישור מפקד הנפה.

ה. במידת הצורך, יותר לבעלי העסקים לשכור עובדים יהודיים
שלא מקרב המתנחלים. עם זאת, נודיע להם מראש כי אין היתר
זה מקנה זכות אוטומטית לעובד להצטרף לשיכון המתנחלים בקרית
המימשל.

ו. מפקד בפת חברון יבקוש מידורי בטחון באותים לאבטחת אזור
החברות.

שלמה גזית - תת אלוף

ש מ ר ר

*
מדינת ישראל
משרד הביטחון
ארכיון צה"ל ומערכת הביטחון

טופס מראה מקום

88/2846/1997

שנה מס משלוח מס' תיק

1 מתוך תיק זה הוצאה התעודה שפרטיה מפורטים להלן

א הנדון / הנושא חברון
ב מאת מפיעת ישיבת - משהכ"ס
ג אל לשכת סגן כוח"מ
ד סימוכין מ/ 2524
ה התאריך 21.9.69
ו סוג הביטחון —
ז שם מחבר התעודה שלמה זנוח - תל"מ
ח מספר העמודים בתעודה 1
ט מספר העמודים שהוצאו 1

י עותק מס' _____ מתוך _____ עותקים (למסמך בסוג הביטחון "סודי" ומעלה)

2 סוג התעודה

☒ מכתב	☐ פרוטוקול
☐ מברק / הודעת טקסט	☐ מפה
☐ תזכיר / מזכר	☐ אחר _____

ונאריך 28.3.09 פרטי המוציא / ה פ/ינאק חתימה _____

מדינת ישראל
משרד הביטחון
ארכיון צה"ל ומערכת הביטחון

88/2846/1997

שנה מס' משלוח מס' תיק

טופס מראה מקום

1 מתוך תיק זה הוצאה התעודה שפרטיה מפורטים להלן

א הנדון / הנושא חברון

ב מאת מפ"ת ישראל - מש"כ

ג אל 120 מספר 1507 יחידה נשומת

ד סימוכין 2525 / מ

ה התאריך 21.9.69

ו סוג הביטחון —

ז שם מחבר התעודה שלמה זיו - ת"ר

ח מספר העמודים בתעודה _____

ט מספר העמודים שהוצאו _____

י עותק מס' _____ מתוך _____ עותקים (למסמך בסוג הביטחון "סודי" ומעלה)

2 סוג התעודה

☐ פרוטוקול

☒ מכתב

☐ מפה

☐ מברק / הודעת טקסט

☐ אחר _____

☐ תזכיר / מזכר

תאריך 28.3.69 פרטי המוציא / ה ק"א חתימה _____

מדינת ישראל
משרד הביטחון
ארכיון צה"ל ומערכת הביטחון

88/2846/1997

שנה מס' משלוח מס' תיק

טופס מראה מקום

1 מתוך תיק זה הוצאה התעודה שפרטיה מפורטים להלן

א הנדון / הנושא התעלה

ב מאת מפקד סולל יחידה ושמרון

ג אל מנהל

ד סימוכין 493

ה התאריך 18.9.69

ו סוג הביטחון —

ז שם מחבר התעודה לאר שרען - ס"ל

ח מספר העמודים בתעודה 1

ט מספר העמודים שהוצאו 1

י עותק מס' _____ מתוך _____ עותקים (למסמך בסוג הביטחון "סודי" ומעלה)

2 סוג התעודה

☐ פרוטוקול

☒ מכתב

☐ מפה

☐ מברק / הודעת טקסט

☐ אחר _____

☐ תזכיר / מזכר

תאריך 28.3.67 פרטי המוציא / ה ק/ינא חתימה _____

מדינת ישראל
משרד הביטחון
ארכיון צה"ל ומערכת הביטחון

88/2846/997

שנה מס' משלוח מס' תיק

טופס מראה מקום

1 מתוך תיק זה הוצאה התעודה שפרטיה מפורטים להלן

- א הנדון / הנשא _____
- ב מאת _____
- ג אל _____
- ד סימוכין _____
- ה התאריך _____
- ו סוג הביטחון. _____
- ז שם מחבר התעודה _____
- ח מספר העמודים בתעודה 1 _____
- ט מספר העמודים שהוצאו 1 _____

י עותק מס' _____ מתוך _____ עותקים (למסמך בסוג הביטחון "סודי" ומעלה)

2 סוג התעודה

- ☐ מכתב ☐ פרוטוקול
- ☐ מברק / הודעת טקסט ☐ מפה
- ☒ תזכיר (מזכר) ☐ אחר _____

תאריך 28.3.07 פרטי המוציא / ה ק/יואן חתימה _____

ש מ ר

הגמ"ר	/	אג"מ
הרמ"ח		לשכת
2418		סל'
177	/	מנ-2 (כ"ש)
תשכ"ט		אלול
69		ספט' 8

משהב"ט/תאום הפעולה בשטחים/תא"ל גזית ✓

הנדון:- כלבי שמירה למתקני הממשל
ב-חברון
שלך:-גמ/1868 מ-16 יולי 69

1. הנושא ה-נ"ל בטיפול מג"ב ובא על פתרונו: התכנון הושלם ועומדים לבצע את הקמת המתקנים.

2. נא ידיעתך.

אהרון ראז
חרטומה - אל"מ
מחלקת הגמ"ר

ש מ ר

מדינת ישראל
משרד הבטחון

תאום הפעולה בשטחים

ש מ ר

הקריה. א' באב תשכ"ט
16 יולי 1969
מסי

גמ/1868

ר' אג"מ/הגמ"ר
לשכת ר' אג"מ

הנידון: כלבי שמירה סביב למתקני הממשל בחברון

1. יט צורך לארגן הנסחת כלבי שמירה מסביב למתקני הממשל בחברון, כאשר מתעוררת בעיה טיחוחת במקום בגלל המיקום של סיכון המתנחלים במקום.
2. מאחר ואין כוונה להכניס גורמים אזרחיים (כמו משרד השיכון, מח' התישבות וכו') כשותפים לאחריות על מתקן צבאי - יט לפתור הבעיות במקום על ידנו.
3. אבקש לבדוק מה הפתרון הדרוש והניתן לביצוע במקום, בטגמה להזיז העניין.

סלמה גזית - תת אלוף

ש מ ר

הכינון

משרד הבטחון
תאום הפעולה בשטחים

מס' טל. 251135

21.6.69

סימוכין
תאריך 28.6.69

הנדון: אג"י מאג"ב

1. אג"ב מבקש להסדיר את כלל המידע
המיוחס למג"ב על מנת שיהיה
זמין למג"ב.

2. המג"ב ימנע מלפרסם כל מידע
המיוחס למג"ב.

בכ"מ (2)
מס' - 2113
אג"ב
מג"ב

שלמה גזית, תא"ל
ראש המחלקה

2181 / 11 - 2003

מ ו ג ב ל

מפקדת אזור
יהודה והשומרון
כס (739) 456
סל. 20101
אזור תשכ"ט
כאי 69

19

משרד הבטחון / סא"ל אלאור

הנדון: החזקת כלבי שמירה בבסיס מג"ב - חברון

1. רצ"ב דרישת משטרת ישראל בנדרון.

2. לנו אין חקציב לנדרון.

3. נא טפולך וחשובתך.

זאב עצמון, סא"ל

סגן המפקד

מ ו ג ב ל

יוטה - העתק.

משרת ישראל
רשות הארצי

אגף סנהדרה,
יפו, כ"ד באייר תשכ"ט.
(12 במאי, 1969)

תתב/01 - 41501

מפקדת איזור יהודה ושומרון
מפקד - סא"ל ז. עצמון.

הנדון : החזקת כלבי שמירה בכסית מג"ב במכרז
סמכיון : שיחא סלפונית בינר לבין סג"ץ שורץ

1. בכל כסית של מספר הגבול מוחזקים כלבי שמירה. גם במכרז
יש צורך בהחזקת כלבי שמירה, אולם הדבר כרוך במקום זה בעשית מיוחדים
בגלל גודלם המתנחלים במקום; הכלבים אם יוחזקו במנאים הרגילים,
מסכנים את ילדיהם.

2. הבעיה בנדק על ידי מחלקת הכנסי והכסית ועל ידי מדור
בעלי החיים של המסורה והומלץ להקים כלביה סגורה ומגודרת וכן להקים
גוד לאורך בתי המתנחלים כדי לשנוע אפשרות גישה אל הכלבים.

3. הוצאות הקמת הכלביה באמדות ב- 30,000 ל"י בערך (הקמת 8
סוגרי כלבים, מסבחות ומחסן, גידור סביב לכלביה ולאורך בתי המתנחלים,
ייצור 8 סלונות לכלבים והתקנת כבלים לאורך 300 מטר).

חלק מהוצאות אלו היינו צריכים לשמן גם במנאים רגילים
(הקמת הסלונות, המסבחות והמחסן, התעבוב הכלבים) וחלק זה מסתכם
ב- 7,500 ל"י בערך. אולם ההוצאה הנדפסת בסכום משוער של 22,500 ל"י
היא הוצאה של המצאות המתנחלים במקום ולדעתנו יש מקום שהגדרים המכסים
את הוצאותיהם האחרות, יכסו הוצאה נוספת ומיוחדת זו, ואז לא תהיה
להקצבת הסכום הנ"ל לביצוע הפעולה.

ב ב ר כ ה

צבי כז, ביצב משנה
ראש מחלקת התשלומים

העתק:
מפקדת מג"ב.
ראש סג"ן.

ה'תש"ס - 829161 / 1230

- זהו הפיקוד על הפולקס
ל 22.00

ה'תש"ס - 829161 / 1230

ה'תש"ס - 829161 / 1230
ה'תש"ס - 829161 / 1230
ה'תש"ס - 829161 / 1230
ה'תש"ס - 829161 / 1230
ה'תש"ס - 829161 / 1230

מדינת ישראל

משרד הבטחון

תאום הפעולה בשטחים

הקו"ח אלול תשכ"ט
8 ספטמבר 69
מס'

גם/2394

שר הדתות

כבוד השר,

הגדון: הסדרת מגורים למר אניכזר ימין

שר הבטחון העביר לטיפולי את מכתבך מן ה-18 באוגוסט
בגידון.

אשרנו לאחרונה הקמת מספר דירות נוספות עבור המתנחלים
בחברון, והדבר יבוצע באמצעות משרד השיכון.

אני חקוה שבמסגרת זו ימצא גם הפתרון לבעייתו של מר
אניכזר ימין.

בברכת שנה טובה,

שלמה גזית - תת אלוף

העתק: שר הבטחון

לשכת שר הבטחון

הקריה, י"ב באלול תשכ"ט
24 באוגוסט 1969

/ק

07977

תא"ל שלמה גזית

רצוף תצלום מכתבו של השר ז. ורהפטיג אל
שר הבטחון בעניין שוחט בחברון.

ל ס י פ ו ל ק.

ב ב ר כ ה,

ח. ישראלי

הנהגה
למטה
מפקד
ג

שר הדתות

ב"ה ירושלים, ד' באלול תשכ"ט

18 באוגוסט 1969

1/420

לכבוד

שר הבטחון

מר משה דיין

משרד הבטחון

תל - אביב.

א.נ.

הובא לידיעתי כי מר אביכזר ימין ממושב צוריאל, שהוא

שוחט ותיק, נתקבל ע"י מתנחלי חברון לשמש כשוחט עבורם ומבקש לגור
בחברון.

הנ"ל נתקל בקשיים בהשגת דיור מתאים, מאחר והקהילה
במקום זקוקה לשוחט אבקשך לסייע בענין כדי שענין מגורין יוסדר בהקדם.

במכוד רב,

ז. ורהפטיג.

מדינת ישראל

משרד הבטחון

תאום הפעולה בשטחים

ס ס ר

הקריה, י אלול תשכ"ט

מס' 22 אוג. 1969

גמ/2263

מפקד אזור יהודה ושומרון

מר אורי טהון - משרד סגן ראש הממשלה

הנידון: עוזר סגן ראש הממשלה לענייני חברון

1. מר אורי טהון נחמנה י"י סגן ראש הממשלה לסייע בידו בטיפול בבעיות המעשיות הכרוכות בסיכומי ועדת השרים לעניין חברון וגוש עצמון.
2. נא ודאו כי תינתן לו כל העזרה הדרושה, במסגרת האזור ובמפקדות נפת חברון וביח' לחם, לצורך פעולותיו אלה.

שלמה גזנת + חת אלוף

ח' אלול תשכ"ט
22 אוגוסט 1969
סל. 210209

גמ/2252

סגן ניצב כורץ - בהסדרה ישראל/מסא"ר

הנדון: תקציב לכלביה בהברון

1. בהמסך לשיחתך עם מר מנדי פורת.
2. הוצאות בניית הכלביה בהברון לא תכוסנה ע"י תקציב הסטחים המוחזקים.
3. הרשה לי להזכירך כי תשובה דומה קבלת עוד לפני שהתחלם בביצוע העבודה.

ב ב ר כ ה ,

יגאל קיבץ

העתק: סא"ל עצמון - מפק' אזור יו"ש

מדינת ישראל

זמרת - יוסי שניאורסון

בברכה מאת

לשכת עוזר שר הבטחון

משרד השיכון

27.7.69

אל: ר/אלוף צ. צור, עוזר שר הבטחון
מאת: ד. סנה, מנכ"ל משרד השיכון

הנדון: בנוי למתנחלי חברון.

הריני מתכבד לישר קבלת מכתבך מס"אב/499 מתאריך 21.7.69.

משרד השיכון מוכן ברצון לתת הסירות המבוקש על יגך, אך, כידוע
לך, אנו זקוקים לפעולה כזו לאסור חקטיבי מחאים.

אני מעביר בזאת העתק מכתבך למר א. אגמון, הממונה על החקטיבים
באוצר להחלטתו.

רב חכמה,

ד. סנה

המנהל הכללי

העתקים:

מר א. אגמון

מר ש. אבני, סמנכ"ל

הקדשה, ו' אב תשכ"ט
21 יולי 1969

קוזר שר הבטחון

אב/499

[Handwritten signature]

מר דוד טבה - סמכ"ל מארד השכון

הנדון: בינוי למתנחלים חברון

כידוע לך סיכמה הממשלה בפעולתו על ריכוז המתנחלים במתקני הממשל הצבאי בחברון, ובמבצע, בטלב זה, מהחלטה ומאסור הקמת קריה יהודית במקום. לצורך זה הוחלט גם על הקמת מבנים מיוחדים לשכון המתנחלים במקום.

בסתבר שיש צורך דחוף להקים 6 יחידות דיור בוספות במקום (לאור נשואי מספר זוגות מקרב המתנחלים), וכל עוד אין החלטה על הקמת "קריה" יהודית אי אפשר להסדיר בצורות תקציבי ההתישבות הדגילים. מאידך, יש גם כוונה ברורה למנוע הקמת מבנים במתקני הממשל הצבאי מקרבות פרטיים אשר המתנחלים יוכלו כנראה לגייס.

הדיני מבקש, על רקע זה, כי מארד השיכון יממן את בנייתם של 6 יחידות הדיור (בתיים טרומיים) במקום, במגמה גם להענות לבעייה המעשית וגם למנוע הסתבכות פוליטית יהודית מיותרת. לפי הערכתנו מדובר, כנראה, בסכום של כ-150 אלף ל"י.

ב ר פ ה

צ. צור - ר/אלוף

העתיקים: מר שלמה אבני - סמכ"ל מארד השיכון
תא"ל שלמה גזית - מתאם היעולות ב"מחיים המוחזקים

22/4

ר' באב תשכ"ט
21 יולי 1969

מר דוד טנה - מנכ"ל משרד השיכון

הגידון: בינוי למתנחלי חברון

כידוע לך סיכמה הממשלה בשעתו על ריכוז המתנחלים במתקני
ממשל הצבאי בחברון, מנמנע, בשלב זה, מהחלטה ומאישור הקמת קריה
יהודית במקום. לצורך זה הוחלט אף על הקמת מבנים מיוחדים לשיכון
המתנחלים במקום.

במתבר שיש צורך דחוף להקים 6 יחידות דיור גוספות במקום
(לאור נשואי מספר זוגות מקרב המתנחלים), וכל עוד אין החלטה על הקמת
"קריה" יהודית אישאפשר להסדיר בצורות תקציבי ההתישבות האגילים.
מאידך, יש גם כוונה ברורה למנוע הקמת מבנים במתקני הממשל הצבאי מקרנות
פרטיים אשר המתנחלים יוכלו כנראה לגייס.

הריני מבקשך, על רקע זה, כי משרד השיכון יממן את בנייתם
של 6 יחידות הדיור (בתים טרומיים) במקום, במגמה גם להענות לבעייה
המעשית וגם למנוע הסתבכות פוליטית-יהודית מיותרת. לפי הערכתנו מדובר,
כנראה, בסדרי גודל של כ-150 אלף ל"י.

בתודה ובברכה,

צבי צור, חב אלוף

העתק: מר שלמה אבני, מנכ"ל משרד השיכון.

מפקד מפקד
יהודה יהודה
טל. 20101
מתנחלים - 684
אב חש"ס
יולי 69

[Handwritten signatures and initials]

מפק' צבאי - נפת הברון
קמ"מ מק"צ
קמ"ט אוצר
משרד הבטחון/מר מנדי
קמ"ט משהב"ס/בו"נ

הנושן: דיון מתנחלים בברון

1. בהתאם להחלטת המפקדה יחתמו המתנחלים על "מתן רשות שמוש בדירה" (העתק מצורף).
2. בסעיף 9 של "מתן רשות שמוש בדירה", החייבת המפקדה לבצע את התקונים המוגדרים באותו סעיף.
3. בצווע התקונים במסגרת בסעיף 9 באמצעות סעיף 2.
4. המתנחלים יפנו על הנפה, והנפה תעבור דרישתם למפקדת האיזור.
5. מפקדת האיזור, לאחר אשור התקונים, תעבירם לבצוע מע"צ.
6. בדווע התקונים ייוקף לאובת מקציב שיועמד לרשותכם בנפרד.
7. קמ"ט אוצר יגבה את דמי השמוש ודמי השירותים מהמתנחלים בהתאם לסעיפים 3 - 4 מ"מתן רשות שמוש בדירה".
8. קמ"ט אוצר ירכז את הכספים בחשבון נפרד.

זאב. עצמון, סא"ל
סגן המפקד

זע/דב.

מתן רשות שמוש בדירה

שנערך ונחתם ב _____ ביום _____ לחודש _____ שנת _____

ב י ז

מפקד אזור יהודה והשומרון, מיוצג על ידי קצין מטה משרד הבטחון וקצין מטה אוצר במפקדת האזור שיקרא (להלן "המפקד").

ו ב י ז

(להלן "המתנחל")

הואיל ולמפקד דירות הנמצאות בבנינים קיימים ובבנינים אשר הוקמו בשטח מפקדת נפת חברון.

והואיל והמפקד מוכן להרשות למתנחל להתגורר בדירה שבאחד הבנינים הנ"ל כל עוד בידיו רשיון בר תוקף.

והואיל והמתנחל מעוניין לקבל רשות להתגורר בדירה הנ"ל בהתאם להוראות מתן רשות זה.

לפיכך באו הצדדים על החתום :-

1. המבוא למתן רשות זה הנו חלק בלתי נפרד ממנו.

2. במתן רשות זה הדירה - דירה בת חדרים מטבח ושרותים מס' הנמצאת בבנין מס' קומה צדדים בבנינים שבשטח מפקדת מפ' צבאי נפת חברון. (להלן "הדירה").

3. המתנחל מתחייב בזה לשלם למפקד דמי שימוש בסך של (.....) ל" לחודש, אשר ישולמו עבור כל חודש מראש ע"י המחאת דואר

4. המתנחל מתחייב בזה לשלם למפקד דמי שרותים (כולל מים וחשמל בסכום של)(.....) ל" לחודש אשר ישולמו עבור כל חודש מראש ע"י המחאת דואר

דמי השימוש והשרותים אשר נקבעו לעיל יהיו בתוקפם עד להודעה חדשה מהמפקד, והמפקד יהיה רשאי לשנותם מזמן לזמן ע"י הודעה בכתב.

כל שינוי כאמור בדמי השימוש והשרותים יכנס לתוקפו 7 ימים מיום קבלת ההודעה בכתב.

5. המתנחל מתחייב להשתמש בדירה לצורך מגוריו ומגורי בני משפחתו התלויים בו בלבד. המתנחל לא יעביר ולא ימסור רשות השמוש בדירה ו/או בחלק ממנה ולא ירשה לאדם אחר להשתמש בדירה ו/או להמשיך להשתמש בה או בכל חלק ממנה בדרך אחרת כל שהיא.

6. המתנחל לא ישתמש בדירה או בכל חלק ממנה לצורך אחר ו/או נוסף כל שהוא מלבד מגורים, אלא באישור מראש ובכתב של המפקד.

7. המתנחל לא יכניס שינויים ו/או תוספות בדירה, לא ירכיב בה חלקים קבועים או ארעיים ולא יסלק ממנה כל דבר המחובר אליה.
8. המתנחל מתחייב לשמור על נקיון הדירה וכן על נקיון המקומות המשותפים לה ולשאר דיירי הבית.
9. המתנחל יקבל את הדירה וכל הקשור בה במצב כפי שהיא, (ויאשר את קבלתה בנפרד) יחזיקנה במצב טוב ומתוקן, יתקן על חשבונו את כל הנזקים והקלקולים שייגרמו לה ו/או לאביזריה פרט לתיקונים אשר חובת ביצועם תחול על המפקד, והמפורטים להלן:
 - (א) תקון, זפות וסיוד גגות.
 - (ב) תקונים חיוניים למניעת סכנה ליציבות הבניין.
 - (ג) דוד החמום, פרט לגוף החמום.
 - (ד) מערכת המים, החשמל והאינסטלציה הסניטרית המשותפת לבית כולו.
 על תיקונים שבאחריות המפקד: על המתנחל לפנות ל: מפקדת נפת חברון.
10. המפקד לא ישא באחריות בנזיקין או אחרת כלפי המתנחל ולא כלפי כל אדם אחר הגר עמו או המבקר בדירה, וכל אחריות בנזיקין או אחרת לכל הנובע ממצבה של הדירה והבית בו נמצאת הדירה ו/או מקיומם או מהיקון בדקם של אלה העלול להגרם למתנחל או לרכושו או לכל אדם אחר המבקר בדירה, תחול אך ורק על המתנחל.
11. המתנחל מתחייב לשלם את כל המיסים, האגרות, הארנונות ושאר תשלומי חובה החלים על הדירה - אם חלים - בין שאלה חלים על הבעלים ובין שאלה חלים על מחזיק.
12. המתנחל מתחייב בזה להרשות למפקד או לנציגו להכנס בכל שעה סבירה לדירה כדי לבדוק את מצבה ואת קיום הוראות מתן רשות זה.
13. כל התנאים הכלולים במתן רשות זה הם תנאים עיקריים.
14. במקרה של הפרת תנאי מתנאי מתן רשות זה יהיה המפקד זכאי לבטל את מתן הרשות ולתבוע מהמתנחל את פינויה המידי של הדירה.

מכתב בטול, אשר ישלח בדאר רגיל ייחשב כאילו התקבל על ידי המתנחל 7 ימים מהיום הנקוב במכתב בתאריכו, ועל המתנחל יהיה לפנות את הדירה תוך 7 ימים מהתאריך הנחשב בתאריך קבלת המכתב.
15. במקרה שהרשיון יבוטל, יחשב מתן הרשות לשימוש בדירה זה כבטל ומבוטל מרגע בטול הרשיון. ועל המתנחל יהיה לפנות את הדירה מכל אדם וחפץ תוך 7 ימים מתאריך בטול הרשיון.
16. בתום תקופת מתן הרשות יפנה המתנחל את הדירה מכל אדם וחפץ ויחזירה למפקד במצב שנמסרה לו, בהתחשב בבילאי הנובע משימוש רגיל והמקובל לגבי נכסים מסוג זה. ויפצה את המפקד על כל נזק שייגרם לדירה בתקופת השימוש וכחוצאה מהשימוש.

17. מוסכם במפורש שהמתנחל הוא בר רשות בלבד ומתן רשות זה לא יקנה למתנחל כל זכות דייר.
18. במקרה ומתן רשות זה יתפרש אי פעם כחוזה שכירות, מצהירים הצדדים, כי לא יחולו על מתן רשות זה חוקי הגנת הדייר והמתנחל לא יחשב כדייר מוגן, משום שהבנינים הם בנינים חדשים אשר בנייתם הושלמה לאחר 1/4/54 (וכן בנין הטיגרס השייך ישירות לצה"ל). ורשות השמוש נתנה בו אחרי הכנס חוק הגנת הדייר (בנינים חדשים) תשט"ו 1955 לתוקפו וכן משום שביום הכנס חוק הגנת הדייר, (הוראות שונות) תשכ"ח 1968, לתוקפו לא היה דייר הזכאי להחזיק בדירה.
19. הצדדים מוותרים בזה על הצורך במשלוח התראות נוטריוניות ואחרות בקשר לכל ענין הנובע במישרין ובעקיפין מהוראות מתן רשות זה.
20. דיני מדינת ישראל יחולו על מתן רשות זה ומקום השפוט בקשר לכל ענין הנובע במישרין או בעקיפין מהוראות מתן רשות זה יהיה בבתי המשפט של ירושלים.

ולראיה באו הצדדים על החתום

ה מ ת נ ל

קמ"ט משהב"ט במפקד אזור יו"ש

קמ"ט אוצר במפקדת אזור יו"ש

ש מ ר

מפקדת פקוד מרכז
א פ ס נ א ו ת
140 טל'
3822 - הנ
אב חשכ"ט
69 יולי 30

✓ משהב"ט/תא"ל גזית

מפקד אזור יהודה ושומרון
מפקד מרכז בינוי 688
חה"נ 802 / ק. עבודות

הנדון: דיוור למתנחלים ב-חברון
מכ"במ-1905 מתאריך 20 יולי 69.

1. בכדי להקים שש דירות נוספות ב-חברון דרוש תקציב של 250,000 ל"י

2. באם הנושא מאושר, אבקשך להעביר את התקציב הדרוש לזכות מכותב

ג' בכדי שנוכל להתחיל בעבודה.

חיים גולדס
סא"ל
קצין אפסנאות פקודי

חג/הש

ש מ ר

מדינת ישראל

משרד הבטחון

תאום הפעולה בשטחים

הקריה. ה. באב תשכ"ט
מס' 20 יולי 1969

גמ/1905

מפקד אזור יהודה ושומרון

לשכה עוזר שר הבטחון
אלוף פיקוד מרכז

הנידון: דיור למתנחלים

1. בעקבות מספר פניות של צוגות צעירים בקרב קבוצת המתנחלים
ניתן בזה אישור להקמת שש יחידות דיור נוספות.
2. יש לעשות כל הסידורים להשלמת הפנייה מהר ככל האפשר.

שלמה גזית - תה אלוף

הקריה, סוף באב תשכ"ט
30 ביולי 1969

לשכת שר הבטחון ס ו ד י

/ק

07331

תא"ל שלמה גזית
עוזר שר הבטחון

הנדון: פניה מתנחלי חברון בדבר קיום
עצרת במלאת 40 שנה למאורעות תרפ"ט

הממשלה החליטה ביום 27.7.69, "בהתאם
להמלצת הממשל הצבאי, לאסור מטעמים בטחוניים
על מתנחלי חברון לקיים את העצרת במלאת 40
שנה למאורעות תרפ"ט".

ל י ד י ע ה .

ח. ישראלי

העתק: ראש המטה הכללי

ירושלים, י"ג באב תשכ"ט
28 ביולי. 1969

סודי ביותר

אל : סר הבטחון

מאת : מזכיר הממשלה

הנני התכבד להביא לתשומת לבך
החלטה מס' 851 של הממשלה, בישיבתה מיום
י"ב באב תשכ"ט (27.7.69):

852".
פניות מתחילי חברון בדבר קיום
עצרת במלאת 40 שנה למאורעות תרמ"ט

ט ח ל י ט י ס , בהתאם להמלצת
הממשל האבאי, לאסור מטעמים
בטחוניים על מתחילי חברון לקיים
את העצרת במלאת 40 שנה למאורעות
תרמ"ט.

ההחלטה הנ"ל לא צורפה לפרוטוקול
הממשלה ממאת אופייה הסודי והינה שמורה
במזכירות הממשלה.

בן כ ה

מיכאל אהרון

העתק: תא"ל ס. גזית

פרוט התקדית במערת המכפלה

1. ב-190800 הגיעו המתנחלים לתפילה במערת המכפלה. אחד מהם לקח מחצלאות הנמצאות מקופלות מאולם הקברים השייכים לערבי האחראי. שוטר צבאי שנמצא במקום הורה להם להחזיר המחצלאות ואילו המתנחלים סרבו. לאחר חילופי דברים נאלץ השוטר הצבאי, יחד עם ק' ממסל להחזיר את המחצלאות למקום (אף ערבי לא התערב בענין).
2. ב-190900 כשהמתנחלים נמצאו בעיצומה של התפילה, באולם הקברים, נכנסה אשה ערבית יחד עם גבר מבוגר. ניגש אליה אחד מהמתנחלים וביקש ממנה לצאת. כאשר יצאה פנתה לשייח' עאטל, האחראי על המערה, ודיברה עמו. כעבור כמה דקות יצא השייח' יחד עם האשה והגבר ממשרדו ונכנס עמם למקום תפילת המתנחלים. במקום נכחו (בעת החזרת של האשה למערה) קצין ממסל וסמל דפ.

תקריקת במערת המכפלה

1. בשבת, 12 ביולי 1969, ארצו מספר תקריות במערת המכפלה, בהן היו מעורבים מספר מתפללים מקרב מתנחלי חברון.

2. לחלן סדרת המאורעות, כפי שנחקרו ע"י אנשי מפקדת הנפה הצבאית בחברון :

א. מספר מתנחלים דפקו על דלת המסגד בבקשה להכנס ולהתפלל לפני שעת הפתיחה המוסכמת ב-07.30, ובטרם סרק חבלן צה"ל את המקום.

ב. מוסלמי זקן ושתי נשים מוסלמיות - גורשו משטח האולם המרכזי של המסגד, סמוך לשעה 10.00, בעת שהתפללו במקום. לפי גירסת המוסלמי שגורש איימו עליו כי "יעצר ויוכנס לכלא אם לא יפנה המקום". שיח' עאסף, הממונה על המסגד גאלץ להתערב ולאפשר את המשך התפילה.

ג. מספר מתנחלים ישבו על המדרגה שמעבר למחיפת החבלים המגדירה את תחום האולם המותר למבקרים היהודים.

3. בברור שנעשה ע"י אנשי המיטשל עם הרב לוינגר בפרשה זו טען :

א. כיהודי מאמין אינו יכול לשאת השתחודיות בפני קברות קדושים, מכון, זו "עבודה זרה".

ב. אין צורך להגזים בחשיבותה של התקרית. הוא זה דבר פעוט. ובעצם, רצוי כי דברים כאלה יקרו מדי פעם.

ש מ ר
ע"י רץ מיוחד

מפקדת אזור
יהודה והשומרון
טל. 20101
ד - 8
כ"ג תמוז תשכ"ט
13 יולי 69

✓ לשכת שהב"ט/תא"ל ש. גזית
מפקד האיזור

הנדון: מתנחלי חברון ומערת המכפלה

1. רצ"ב דו"ח של סרן כלב, קמ"ן נפת חברון על התקרית שארעה בשבת (נספח א').
2. ראה דו"ח שלנו ד-6 מה-10 יולי 69 בדבר חלונה קודמת, של המוסלמים בעניין.
3. כידוע מוסלמים נוהגים להתפלל תפילה מיוחדת אישית בבקרים במקום קדוש - וביחוד בעלותם לרגל לקברי קדושים (רכעתין - שתי כריעות תפילה).
4. לדברי מפקד הנפה נהגו מוסלמים המבקרים במערה להתפלל תפילה זו, אם כי לא קרה בעבר שעשו זאת לפני הרב לוינגר.
5. הרב לוינגר טוען שיהודי מאמין אינו יכול לשאת השתחוויות בפני קברות קדושים - שכן זאת "עבודה זרה".
6. חשומת הלב מופנית לדבריו של הרב בפסקא 5 א' שבדו"ח המצורף.
7. היום הוגשה למפקד הצבאי/נפת חברון, מחאה מטעם עיריית חברון, שבה טוענים ראש העיר וחברי המועצה כי מעשי המתנחלים - מטרחתם לשבש את היחסים התקינים בין מוסלמים ליהודים בחברון.
8. דרכי התגובה האפשריות:-
א. הדרך החוקית (ראה חוות דעת מצורפת של היועץ המשפטי, נספח ב');
ב. לזמן את הרב לוינגר לשיחת התראה בדרג מתאים.

ד"ר פ"ח רס"ן
קמ"ט לתפקידים מיוחדים
בשם מפקד האיזור

לוטה: נספח א': דו"ח קמ"ן חברון.
נספח ב': חוות דעת היועץ המשפטי.

מדינת ישראל
משרד הביטחון
ארכיון צה"ל ומערכת הביטחון

טופס מראה מקום

88/2846/997
שנה מס' משלוח מס' תיק

1 מתוך תיק זה הוצאה התעודה שפרטיה מפורטים להלן

א הנדון / הנושא חסמן

ב מאת —

ג אל מפק' אולנר י"ש

ד סימוכין —

ה התאריך 12.7.69

ו סוג הביטחון —

ז שם מחבר התעודה —

ח מספר העמודים בתעודה 1

ט מספר העמודים שהוצאו 1

י עותק מס' _____ מתוך _____ עותקים (למסמך בסוג הביטחון "סודי" ומעלה)

2 סוג התעודה

☐ פרוטוקול

☐ מכתב

☐ מפה

☒ מברק / הודעת טקסט

☐ אחר _____

☐ תזכיר / מזכר

תאריך 28.3.67 פרטי המוציא / ה ק/יאנק חתימה _____

נ ס פ ח ב'

מפקדת אזור יהודה והשומרון
יועץ משפטי
טל. 20X101

רס"נ פרחי

הנדון: מניעת תפילת מוסלמים במערת המכפלה

1. סעיף 2 (ב) לצו השמירה על המקומות הקדושים (אזור יו"ש) (מס' 66) תשכ"ז - 1967 קובע כי "העושה דבר העלול לפגוע בחופש הגישה של בני הדתות אל המקומות המקודשים להם או ברגשותיהם כלפי אותם מקומות דינו - מאסר עד חמש שנים".

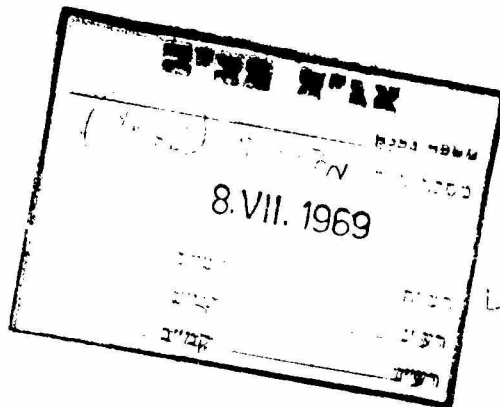
2. נראה לי כי מניעת תפילתו של מוסלמי, על ידי יהודי, הנעשית בתוך מסגד מהווה פגיעה ברגשותיו של המוסלמי כלפי מקום המקודש לו ועל כן יש בה, בהפרעה זו, עבירה על הוראת הצו הנ"ל.

1
ע. בן מורח, קרו
עוזר יועץ המשפטי

חרגום מהעתון "אל קודם" מ-4.7.69

מחאה הוגשה לשר הבטחון

מתנחלים בחברון גרשו את המוסלמים מהמסגד "אל אברהימי" חלמי אל מוחתאב פנה לשר הבטחון כולהלן ב-28.6.69 אפרו המתישבים על 3 נשים מוסלמיות לגשת לקברי אבינו יצחק ורביקה. באותו בוקר צעק לינגר על 2 גברות מוסלמיות שרצו להתפלל במסגד ואמר להן: "צאנה מכאן אני כאן מתפלל לא תתפללנה כל זמן שאני מתפלל". הגברות יצאו והיאושו בלבן. מנהל הוואקף הביש תלונה בענין למושל הצבאי. התנהגות המתנחלים דוגמת מר לינגר אין לשאת בה ונוגדת את הכרזת השר מ-2.7.69 שלא להפוך את המסגד לביח כנסת. מבקשים נקטת אמצעים למניעת התקפות כנ"ל.

מ ו ג ב ל

מפקדת איזור
יהודה ושומרון
סל. 20101
הנ - 574(373)
תמוז תשכ"ט
29 יוני 69

משרד הבטחון/תא"ל גזית
תיק מתנחלים

הנדון: תוספת מגורים. - חב"ל.

1. בעתיד הקרוב עומדים להינשא 3 מבחורי הישיבה שהינם קבועים במקום.
2. דבר זה מחייב דיור נוסף במידה ותאשרו המשך ישיבתם כמשפחה.
3. לאור הנ"ל הצעתנו להקים מיד עוד 6 יחידות דיור למשפחות.
4. אומדן ראשוני עבור 6 דירות - 168,000 ל"י.
5. ה ח ל ס ת ר.

ב

דאב / סגן
עצמון, י"ל
סא"ל המפקד

זע/דב

מ ו ג ב ל

מדינת ישראל
משרד הבטחון

תאום הפעולה בשטחים

הקריה. ג' אב תשכ"ט
מס' 18 יולי 1969

גמ/1887

אלוף פיקוד מרכז
מפקד אזור יהודה ושומרון
הצנזור הצבאי הראשי

הנידון : הקמת מרכז חנויות במגרון

1. מצ"ב החלטה ועדת השרים לעניין חברון בנידון.
2. בקשת יו"ר ועדת השרים להסיל איפול צנזורה מלא על ההחלטה כל עוד לא נכנסה לשלב הביצוע.
3. ל י ד י ע ת כ ס.

שלמה גזיה - תת אלוף

দেখুন দে প্রভা
দেখুন দে প্রভা
দেখুন দে প্রভা

১

לשכת שר הבטחון

הקריה, באב תשכ"ט
17 ביולי 1969

08952 /ק

תא"ל שלמה גזית
עוזר שר הבטחון

רצוף העתק פרטיכל ישיבתה של ועדת
השרים לעניין גוש עציון וחברון מיום 14.7.69
בקשר להקמתם של שרותים למבקרים במערת המכפלה.
לידיעה.

ב ב ר כ ה ,

ח. ישראלי

העתק: ראש המטה הכללי

מזכירות הממשלה

ירושלים, כ"ט בתמוז תשכ"ט
15 ביולי 1969

אל : שר האוצר
שר הבטחון
שר המשפטים
שר הפנים

מאת: מזכירות הממשלה

הנני מחבד להביא לתשומת לבכם הולטה 2 של ועדת השרים
לענין גויז עציון וחברון, בישיבתה מיום כ"ח בתמוז תשכ"ט
(14.7.69):

2". הקמת שירותים למבקרים במערת המכפלה

מ ח ל י ט י ט :

א. לאחר עקרונית הקמת שירותים ובחי עסק עבור המבקרים
במערת המכפלה בחברון, אשר יכללו:

(1) מסעדה ומזנון.

(2) חנות לתשמישי קדושה ומזכרות.

(3) גלריה למכירת תמונות.

זכות קדימה להפעלת השירותים הנ"ל נתונה למתנחלי
חברון.

ב. להקים ועדה בינמשרדית אשר תקבע מיקום השירותים,
כאמור בטעיף א', ותביא את מסקנותיה ליו"ר הועדה
תוך שבוע ימים מאז קבלת המינוי.

הרכב הועדה: ר. אלוני, מינהל מקרקעי ישראל - יו"ר
נציג צה"ל - חבר
נציג משרד המשפטים - חבר
נציג משרד הפנים - חבר

ג. להקים ועדה בינמשרדית אשר תטפל בתכנון וביצוע התוכנית, כאמור בטעיפים א' ו- ב'.

הרכב הועדה: י. חמיר - יו"ר
נציג משרד האוצר - חבר
נציג משרד הפנים - חבר
נציג צה"ל, קצין מטה למסו"ח
במפקדת יהודה ושומרון - חבר
מפקד נפת חברון - חבר
נציג רשות הגנים הלאומיים - חבר "

ב ב ר כ ה

מיכאל ניר

העתק: ר. אלוני, מינהל מקרקעי ישראל
י. ינאי, רשות הגנים הלאומיים
י. חמיר, משרד ראש הממשלה

מדינת ישראל

משרד הבטחון

תאום הפעולה בשטחים

הקריה. ג' באב תשכ"ט
17 יולי 1969

סס

גמ/1875

שר הבטחון

הנידון: ועדת שרים לענין חברון

1. בישיבת הוועדה מיום 13 יולי העלה סגן ראש הממשלה הצעה לאשר פתיחת שלשה בתי עסק יהודיים בסמוך למערת המכפלה (חנות תשמישי קדושה, חנות מזכרות ודברי אמנות ומסעדה כשרה). המלצתו היתה לאשר זאת - ללא התבייה בהחלטה העקרונית על הקמת קרית חברון היהודית.
2. משבטאלתי בענין זה, התייחסתי : -
 - א. לבחינה המדינית העקרונית - אינני מחווה דעה.
 - ב. מבחינה כסחוגית צרה - אם החנויות יהיו בצמודות לשטח המסגר תוכל האבטחה של צה"ל במקום לאבטח גם את תנועת המבקרים בחנויות. עם זאת - איננו יכולים לקיים אבטחה צמודה (24 שעות) לכל חנות.
 - ג. לבעייה משפטית החייבת בחינה - באשר לפי החוק המקומי יש צורך באישור הוועדה המקומית לבנין ערים לכל מבנה שנרצה להקים או לשפץ וכן שאלות של הזיקה בין בתי-עסק אלה לעיריה בכלל.
3. בסיכום הדיון הוחלט (סרם ראיתי ביסוח רשמי) : -
 - א. להתיר עקרונית התכנית להקמת בתי העסק בקרבת המערה.
 - ב. זכות קדימה להקמת בתי העסק - למתנחלי חברון.
 - ג. תקום ועדת משנה לברור בעיית המיקום והמשפט בראשות מינהל מקרקעי ישראל וכן נציגי משרד הפנים, המשפטים ומפקדת האזור.
 - ד. בשלב שני תקום ועדת ביצוע בראשות יהודה תמיר ונציגי משרד הפנים, האוצר, רשות הגנים ומפקדת האזור.

שלמה גזית - תת אלוף

אגמול צרמיה
נאמא
באצס

ה'תש"ח
 סיון - תש"ח
 חול
 ז'

ייבנה עובד
 ז' - סיון
 חול
 ז'

ה'תש"ח
 - ה'תש"ח
 - ה'תש"ח
 - ה'תש"ח
 - ה'תש"ח

- ה'תש"ח
 - ה'תש"ח
 - ה'תש"ח

מ ו ג ב ל

מפקדת אזור
יהודה והשומרון
לשכת היועץ המשפטי
13 ביולי 1969

ר' אג"מ / מצ"ב ✓
קמ"ט לחקידים מיוחדים.

הנדון : רישוי עסקים לפי החוק המקומי - הפעלה

1. רישוי עסקים באזור מתבצע מכוח חוק המלאכות והתעשיות , מס' 16 לשנח 1953 .
2. הסמכויות לפי חוק זה הוענקו באזור לפי הצו בדבר מינויים לפי החוק המלאכות והתעשיות (יהודה והשומרון) (מס' 282) , תשכ"ח - 1968 , לידי הממונה שהוא ראש ענף כלכלה במפקדת האזור על פי מינוי מפקד האזור מיום כ" בחשוון תשכ"ט (11 בנובמבר 1968) , למעט סמכויות הרשות המקומית .
3. במינוי ראש ענף כלכלה הנ"ל , הסמיך אותו מפקד האזור לאצול מסמכויותו בכתב , לכל אדם.
4. ראש ענף כלכלה אצל סמכויות רישוי אל : -
(א) קמ"ט תיירות בנושאי תיירות ;
(ב) רשות רישוי ראשית בנושאי תחבורה ;
(ג) קמ"ט מיסים ביחס לרוב המלאכות והתעשיות האחרות.
5. גם בתקופת השלטון הירדני , היתה סמכות הרשות המקומית (עיריה , מועצה מקומית) כאמור בסעיף 2 לעיל , מצומצמת מאד. הרשות המקומית שימשה כמתווכת בלבד , היא קבלה את הבקשה לרשיון והעבירה אותה לספול הרשות המוסמכת לאחר שבדקה באמצעות הרופא העירוני את הצד הסלטרי , והיא גם מסרה למבקש את הרשיון לאחר שנתנה אותו הרשות המוסמכת .
6. יודגש כי לרשות המקומית אין זכות ווטו לגבי מתן הרשיון אלא היא רק משגיחה על קיום תנאים ⁶כניים ואילו הפוסק בעניין הרישוי הוא גורם ממשלי בהתאם לסוג העסק / מלאכה.

פרייברג יצחק - סרן
עוזר ליועץ המשפטי
בשם היועץ המשפטי ,

מפקד פרקליט צבאי ראשי
לשכת
המפקד
2911
3215
ח.ק/33 (צ)
אב חשכ"ח
אוג 68
13

חא"ל ש. גזית - לשכת שר הבטחון

הנדון : רשוי בית עסק - יהודה והשומרון

1. בהתאם לחוק המלאכות והתעשיות הירדני משנת 1953, נקבעו מלאכות מסווגות, המפורטות בתוספת לחוק והמבקש לפתוח עסק, שבו יעסקו באחת מן המלאכות האמורות - זקוק לרשיון כמפורט להלן :
 - א. בין המלאכות מנויה גם פתיחת חנות או מקום לממכר דברי מאכל.
 - הרשיון הדרוש הוא רשיון מידל שר הבריאות.
 - ב. מלאכה מסוגת אחרת היא "מסעדה או מזנון". הרשיון הדרוש הוא רשיון מידי שר הבריאות ומנהל הבטחון הכללי.
2. על-פי סעיף 3 מן המנשר בדבר סדרי השלטון והמשפט (יהודה והשומרון) (מס' 2), חשכ"ז - 1967, מסורות כיום סמכויותיו של שר הבריאות ושל מנהל הבטחון הכללי בידי מפקד האזור, או מי שהוסמך על ידו.
3. למותר להדגיש, כי אם מבקשים להקים מבנה, בין לצורך ניהול עסק ובין לכל מטרה אחרת, הרי דרוש רשיון של הועדה המקומית לתכנון ובניה. *המנהל - 3311 - 3311*
4. לגבי פתיחת עסק על-ידי אדם שלא היה חושב האזור ביום 7 יוני 67 - חלה הגבלה נוספת : לפי הצו בדבר איסור על עיסוק (יהודה והשומרון) (מס' 65), חשכ"ז - 1967, כפי שחוקן לפי צן מס' 177, לא יפתח אדם שלא היה חושב האזור כאמור, עסק מסחרי ולא יעסוק בו, אלא עפ"י רשיון של רשות מוסמכת אשר נתמנתה על-ידי מפקד האזור.

מאיר שמגר, אל"מ
פרקליט צבאי ראשי

מדינת ישראל
משרד הבטחון

תאום הפעולה בשטחים

הקריה: כז תמרז תשכ"ט
13 יולי 1969
מסי

גמ/1846

מזכיר צבאי לראש הממשלה

לשכת שר הבטחון

הגידון: שיפוז חבירות בחברון

מכתב שר הבטחון ק/06185 מ-25 יוני 69.

1. מצ"ב מכתב הממוגה על הרכוש הנסוס באזור יהודה ושומרון בגידון.
2. אנפורמציה זו מתיחסת לתלוגתם של המתנחלים בענין זה.
3. ל י ד י ע ת כ מ.

שלמה גזית - תת אלוף

מנצח קדחת
איזור יהודה והשומרון
قيادة منطقة الضفة الغربية

3.7.69

תאריך
تاريخ

۱۰۰

ל' פסח ה'תשל"א

الموضوع

30 התחלה פתחיה בן 6 התחלה

דערמאנא דעמקטל. אלץ פ. דער

ימים ימים ימים ימים ימים

לפי יביתא אורה.

דבר בנתיבות חרות לנח/ה באמצע

ה' שבט (דבא)

© 1997

2 HK

১৭৭৭

96/6

12
 11
 10
 9
 8
 7
 6
 5
 4
 3
 2
 1

3010 (302) 3.81

מפקדת אזור יהודה והשומרון המסובה על רכוש הנטוש והמסולת

סימוכין אפ/30

תאריך 2/7/69

ה מ פ ק ד

הנדון: שיפוצי חנויות ב-חברון

1. בחזקתינו 30 חנויות בחברון כאשר חלק מהן היו במצב רעוע. מע"צ ביצע סקר עבודתו וקבע כי יש להרוס 3 חנויות מחשש התמוטטותן.
2. דיירי החנויות פנו למשרדינו וביקשו לתקן את החנויות על חשבונם בהתאם לפקוח מע"צ. בקשתם זו לא אושרה היות ומע"צ טרם נתן הסכמתו לכך.
3. בינתיים אחד הדיירים התחיל לתקן את החנות על חשבונו וללא אישור משרדינו. אנו לא נתנגד לבצוע תיקונים אלה בתנאי שיאושרו ע"י מהנדס מע"צ.

ב ב ר כ ה,

שמואל גלאן
המסובה

שג/אא

לשכת שר הבטחון

הקריה, 3 חמוז חשכ"ט
2 ביולי 1969
/פ

06449

חת-אלוף שלמה גזית

רצוף העתק חליפת מכתבים בין שר הבטחון
לבין מתנחלי חברון.

לידיעה.

ב ב ר כ ה,

ח. ישראלי

א.ד.

הקריה, בחמוז חשכ"ט
ט' ביוני 1969

/ק

06185

ראש הממשלה

רצוף העתק מכתבם של מתנחלי חברון.
הודעתי להם כי העברתי מכתבם אליך.

ב ב ר כ ה,

משה דיין
שר הבטחון

הקריה, בתמוז תשכ"ט
ט' ביוני 1969

/ק

למתחלי חברון - שלום וברכה ,
06186

אני מאשר קבלת מכתבם מיום א' בתמוז

תשכ"ט.

במכתבי הקודמים הסברתי לכם כי עניני

חברון הינם בטמכותה של הממשלה. העברתי על כן

גם הפעם מכתבכם לראש הממשלה.

ב ב ר כ ה,

משה דיין
שר הבטחון

מחנה לעי חבורון

חידוש הישוב היהודי בעיר האבות

תמוז תשכ"ט

לכבוד
שר הבטחון
מר משה דיין
מטהר הבטחון
הקריה
הל - אביב

כבוד השר,

ברצוננו להודיע לכבוד השר כי החלו לבנות חנויות בתחום הרובע
היהודי של העיר חבורון, במרחק של 20 מטר משרידי בית-הכנסת ע"ש אברהם
אבנר. אם המשר הבניה בשטח הנ"ל, יש חשש שכל ה"חצר" היהודית
תהפך עק היסוד ולא יסאז זכר לישוב היהודי העתיק בחבורון.

המשרת מאד אם כבוד השר יטפל בנדון, וימנע פגיעה בשרידי הרובע
ההודי. שהיה מסכנס הקבוע של יהודי חבורון במשך 400 שנה.

בהודמנות זו ברצוננו להזכיר לכבוד השר כי עדיין נוסעים גפנים
על גבי החלקה האטכנזית של בית הקברות היהודי, והשטה עדיין לא גודר
על אף ההבטחות שנחנו בענין זה.

בכבוד רב,

מסנחלק חבורון.

מדינת ישראל
משרד הבטחון

תאום הפעולה בשטחים

י' תמוז תשכ"ט
26 יוני 1969
תקריח,
מס'

גמ/1685

פרקליט צבאי ראשי

הנידון: עבירות תנועה - מתנחלי חברון

למען מביעת "מהומות" - יש להעמידו בפני

בית דין צבאי.

שלמה גזית - תת אלוף

מדינת ישראל
משרד הביטחון
ארכיון צה"ל ומערכת הביטחון

טופס מראה מקום

88/2846/997
שנה מס' משלוח מס' תיק

1 מתוך תיק זה הוצאה התעודה שפרטיה מפורטים להלן

- א הנדון / הנושא חבנון
- ב מאת מפקד פתח'ים צבאי - ראשי
- ג אל משה'ס
- ד סימוכין תק- 33 (265) 1073
- ה התאריך 27.5.69
- ו סוג הביטחון —
- ז שם מחבר התעודה צ'ר צבי הדר - אול'ן
- ח מספר העמודים בתעודה 1
- ט מספר העמודים שהוצאו 1
- י עותק מס' _____ מתוך _____ עותקים (למסמך בסוג הביטחון "סודי" ומעלה)

2 סוג התעודה

- ☒ מכתב ☐ פרוטוקול
- ☐ מברק / הודעת טקסט ☐ מפה
- ☐ תזכיר / מזכר ☐ אחר _____

תאריך 28.3.82 פרטי המוציא / ה ק/נאק חתימה _____

כ"ה סיון תשכ"ט
11 יוני 1969
סל. 257260

גמ/1532

סא"ל עמון - מפקדת איזור יהודה ושומרון

הנידון: שיפוץ מבני מתחילים
מכתב מע"צ (169) 501 מיום 3.6.69

1. הננו מאשרים ביצוע התיקונים כפי שפורטו במכתבכם הנ"ל ע"ח תקציב עבודות ציבוריות באיזור.

ב כ ר / כ ה ,

צ. אלאור, סא"ל

העקז מר י. קיבץ - כאן

צא/חב

כ"ב סיוון תשכ"ט
9 יוני 1969
סל. 257260

גמ/1513

משרד הבטחון/אגף בינוי ונכסים
סא"ל ז. עצמון - מפקדה יהודה ושומרון

הנדון: שיפוץ מבני מתנחלים

1. רצ"ב העתק מכתבו של סא"ל עצמון בנדון.
2. מאחר והאגף הינו "בעל הבית" של המבנה, נראה לנו שעליכם לדאוג לשיפוץ.

ב ב ר כ ה ,

N/8

צ. אלאור , סא"ל

מ ו ג ב ל

מפקדת איזור
יהודה והשומרון
טל. 20101
מע"צ (169) 501
סיון תשכ"ט
יוני 69

3

✓ משרד הבטחון/סא"ף אלאור
תיק מתנחלים.

הנדון: שפוף מבני מתנחלים

1. לשפוף מבני המתנחלים במבנה המשטרה (סה"כ 8 דירות) נזדקק לסך של 6,000.- ל"י.

2. להלן פירוט :-

א. 6 בויילרים למים חמים - 3,000 ל"י

ב. רשת חשמל לנ"ל - 600 ל"י

ג. צביעה ותיקונים קלים - 2,400 ל"י

סה"כ: 6,000 ל"י.

3. אבקש לאשר תקציב בהתאם.

דאב עזמוק, סא"ל

המפקד טגן

זע/דו

מ ו ג ב ל

צבא הגנה לישראל
אכ"א / ארגון - סוכן ביוט
ענף חכנון ומדיניות
ד"צ 1191
של 69-2016
כא - 812 -
סיון
ירני /
תשכ"ט
69

Y

לכבוד
מאיר שרן ואפרים ורצמן
ת"ד 25
חברון

הנדון: פניית אל אל"ם ארז פ- א' סיון תשכ"ט

ישיבת "הכותל", בה אתם לומדים, היא אתר הישיבות המוכרות
אשר תלמידיהן נהנים מרחיבה ביותר, כל זמן שהם לומדים בישיבה,
בחינת "תורת אמונתם".

הנהלת הישיבה בקשה בזמנו להצטרף להסדר המיוחד של "תלמידי
ישיבות - לימודים משולבים בשרות צבאי", ובחינת ישיבת מוכרת,
כאמור לעיל, ^{לפי} ~~הסדר~~ ^{השרות} המוסמכת לצרף את הישיבה להסדר מיוחד
זה.

ישיבת "מתנחלי חברון" לא הוכרה כישיבת המוסמכת תלמידיה
בדחיית ביוט, ולכן ממילא שאינה יכולה להיות מצורפת להסדר המיוחד
של "לימודים משולבים בשרות צבאי".

הואיל ואין ישיבת "מתנחלי חברון" מוכרת לצורך ההסדרים
הקיימים אין בידינו - עם כל הבנתנו - לסייע למבוקשכם לשרת
בתקופת ה-של"ת בחכדון. יתר על כן, העברה לישיבת "מתנחלי
חברון", אף אם תמשיכו ללמוד עם לימודים מורניים בלבד, כמות
כאי מלוי הנאי ההסדר, אליו הצטרפתם במסגרת ישיבת "הכותל",
עם כל המשמעות שבה.

אדשו לי להעיר שבחיותכם עתה חיילים, לא נכון נהגתם
בפנותכם ישירות לדרג המטה הכללי. הדלך הנכונה ביותר היתה
לפנות אל הנהלת ישיבת "הכותל" אשר היתה מעבירה הפניה לאגף
הנוער וה-נח"ל.

מ. שרן
ר' ענף חכנון ומדיניות

העמקים:

ר' אכ"א
תח אלוף בזית
ר' אכ"א/ארגון
אגף הנוער וה-נח"ל - מר יאיר דואר.

ג' סיון תשכ"ט
20 במאי 1969

גמ/1289

לכבוד,
מר מאיר שרץ
ומר אפרים שורצמן
ת.ד. 25
ח ב ר י

הבירדון: שרותכם הצבאי

לאפרים ולמאיר שלום רב,

ברצוני לאשר קבלת מכתבכם בבירדון ממרס א' סיון
תשכ"ט.

לדאבוני לא אוכל לעשות מאומה בעניינכם. הנושא
נמצא בטיפול הממשלה וגורמי הצבא המתאימים, ואין לו ולא
כלום עם שאלת ההתנחלות בחברון מנקודת-הראות של תאום
הפעולה בשטחים הפוזזקים.

בברכה,

שלמה גזית - תת אלוף

העתק: ר' מסכ"ל/אכ"א

ישיבת מתנחלי חברון

חידוש הישוב היהודי בעיר האבות

חברון תשנ"ה דאר 25

טלפון 506 (בתחנות מס' 10)

א' סיון תשכ"ט.

לכבוד
תת אלוף גזית
משרד הבטחון
הקריה
ת ל - א ב י ב.

א.נ.

אנו החתומים מטה למדנו בישיבת "מתנחלי חברון" מיום הוסדה ועד ליציאתנו לסירונות במסגרת "הסדר" באמצעות ישיבת "הכוחל". כשיצאנו לסירונות היה ברור לנו שיסודר ה"הסדר" של ישיבת "מתנחלי חברון", אולם כיום לאחר ארבעה חדשי הסירונות עדיין לא סודר העניין.

מאחר ואנו רואים בשוב חברון מצוה גדולה וחשובה ונראה לנו שכל אדם הוא חיוני במקום ביחוד כשהישיבה היא עיקר הישוב.

היות וכבודו ספל רבות בעניין הישיבה שבחברון נודה לכבודו אם יוכל לסייע לנו להמשיך את תקופת השל"ת בישיבה שבחברון במקום בישיבת הכוחל.

במידה והדברים לא ברורים נוכל להפגש עם כבודו במקום ובתאריך שיציע לנו.

בכבוד רב,

מאיר פרץ, ואפרים שורצמן.

נ.ב. מאיר פרץ מ.א. 2065055, אפרים שורצמן מ.א. 2065060.

העתק: לראש אכ"א.

משרד הבטחון

אגף תקציבים

2
חבריו

שומר
אישי

הקריה.

סיון חשב"ט

25 מאי 1969

טל' 210571

ת/480 - 763

מנהל שט"מ. אל"מ (מיל) חנן גיאור

חגדון - קנטינת שקם בחברון
מכתבך 17515-6/0/7 מ-16 מאי 69

הבאתי העניין חנ"ל לדיון עם תא"ל גזית.

חוא קבע כי בשלב זה יוקטא הטיפול בקנטינת שק"ם בחברון.

י. חפץ - תא"ל

ראש אגף תקציבים

חנן גיאור

ד/1

מדינת ישראל
משרד הבטחון

לשכת המנהל הכללי

הקריה כח' באב תשכ"ח
22 באוגוסט 1968
טלפון 220 - 230
מס 1426/א
תיק: 60/52

לשכת שר הבטחון
תת-אלוף ש. גזית

הנדון: מזרון שק"ם בממשל חברון
מכתבך גמ/746 מיום 5.8.68

רצוף העתק מכתבו של מנהל שק"ם מיום 20.8.68, הפותר
את הבעיה.

ב ב ר כ ה,

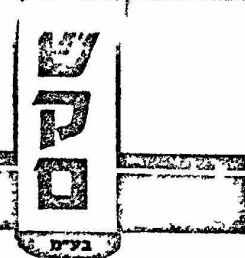

ש. ירושלמי
עוזר המנהל הכללי

6524

המנהל הכללי

180 - 6/0/62

כו' באב תשכ"ח
20 אבגוסט 1968

מנכ"ל משרד הבטחון (2)

הנדון: קנסינת שקם בחברון

1. מתייחס למכתבו של עוזר השר גמ/746 מיום 5 באבגוסט 1968
בנדון.
2. אנו מבינים כי בכוונת השר לפתוח מתקן שקם במקום, בלי
להתחשב אם הדבר רנסבילי לחברה או לאו.
3. הסלתי על מנהל אגף קנסינות ושרותים שלנו לבוא במגע עם
גורמי הממשל הצבאי בחברון, במגמה לפתוח קנסינה במקום.

ב ב ר כ ה,

חנך ז"ל גיאור
המנהל הכללי

חג/שמ

הקריה, י"א אב תשכ"ח
5 אוג' 1968

גמ/746

המנהל הכללי - משרד הנסחון

הגדרון: מזגון שקם בממשל חברון
שלך א/1285 תיק 60/52 מן 25 יולי 68.

1. כוונת סר הנסחון בשעתו היזה להקמת מזגון שלא בתוך
בנין הממשל בחברון אלא מחוץ לגדר, בצמוד ל"קרית
המתנחלים" שתקום.
2. מזגון זה צריך היה לשמש הן את המתנחלים והן את המבקרים
אותם או טיילים שמגינים למקום במספרים בכנדים למדי.
3. יתכן ופרמאלית אין מזגון שקם רשאי למכור לאזרחים
ומטיילים - אך כל עוד אין לצו אלטרנטיבות יתודיות
נראה כי זה יכול להיות המוצא הנוח לפתור הבעייה לטובת
כל הגורמים המעורבים.

שלמה גזש - תת אלוף

מדינת ישראל
משרד הבטחון

המנהל הכללי

הקריח כט בתמוז תשכ"ח
25 ביולי 1968
מס' סלפון 220-230
א/1285
תיק: 60/52

לשכת שר הבטחון
תת-אלוף ש. גזית

הנדון: הקמת מזבון שקם בממשל חברון.
שלך : גמ/490 מיום 6/6/68

לרטה העתק תשובתו של מנכ"ל "שקם" המדבר בעד

עצמו.

גישתו נראית סבירה.

ב כ ר כ ה,

מ. קשת
מנהל כללי.

נע

89 - 6/0/7

כו' בתמוז תשכ"ח
22 ביולי 1968

~~החסידי~~

אלי"מ משה קשתי
מנכ"ל משרד הבטחון

הגדון: הקמת מזבזו שקם בממשל חברון
סמוכין: גמ/490 מיום 6 ביולי 1968 של לשכת שר הבטחון

בהתייחס למכתבו של אלי"מ שלמה גזית בגדון, ולאחר ברור הנושא
ברצוננו להבהיר כדלקמן:

1. כיום מופעלת במקום קבטיבה יחידתית של הממשל, המנוהלת על-ידי חייל בצורה נאותה, היקף מכירותיה החודשי נע בין 3000 ל"י ל- 3500 ל"י, סכום הנחשב בעינינו כסביר, בהתחשב במספר האנשים הזכאים לשרותינו במקום.
2. בהיקף מכירות זה הקבטיבה רנטבילית לכל הצדדים, הן לחברת שקם כמספקת הסחורות, מבלי שיהיו לה הוצאות של כח-אדם להפעלה, והן לממשל, הנהנה מהכנסות לקרן היחידה בגובה של 3% מהיקף המכירות.
3. במקרה שאנו בפעיל את הקבטיבה באחריותנו עם עובדים אזרחיים, הוצאות ההפעלה תהיינה מרובות, מבלי שנוכל להגדיל את היקף המכירות בהרבה בהתחשב במספר הזכאים לשרותינו במקום, ועל-ידי כך תיהפך הקבטיבה לבלתי רנטבילית.
4. לאור האמור דלעיל, הננו מבקשים לא לשנות את מעמד הקבטיבה הנ"ל, ולהשאירה כקבטיבה יחידתית.
5. באשר לקביעת הקבטיבה הנ"ל כמקום מפגש למבקרים אזרחיים המגיעים למקום, הרי הדבר, בלאו הכי, נמצא בסמכותו של המושל.

ב ב ר כ ה,

חנוך גיאור, אלי"מ
המנהל הכללי

חג/שמ

הקריה, י' סיון תשכ"ח
6 יוני 68

גמ/490

מנכ"ל משרד הבטחון

ר' מטכ"ל / אכ"א
מפקד אזור יהודה ושומרון
אל"מ דן חירם

הגורן: הקמת מזבון שק"מ במימשל חברון

1. בעקבות פגישתו עם קבוצת המתבחלים היהודים בחברון, הבטיח להם שר הבטחון לבחון אפשרות של הקמת מזבון שק"מ עם 1-2 עובדים שכירים שימקם ליד הכניסה למתקני המימשל הצבאי בחברון.
2. מזבון כזה צריך לענות על : -
 - א. מקום/ות חשוקה לאנשים, שאינן מותנה ברשוי של העיריה.
 - ב. מקום מפגש למבקרים אזרחים המגיעים למקום.
3. אבא, הנחה את הנהלת שק"מ לבדוק העניין ובמידת האפשר לגסות לארגון הדבר בהקדם.

ב ב ר כ ה,

שלמה גזית - אלוף משנה

לשכת שר הבטחון

הקריה, ד' בסיון תשכ"ט
21 במאי 1969

סודי ביותר

/ק

05152

ראש המטה הכללי
עוזר שר הבטחון
תא"ל שלמה גזית

הנדון: תכילת תיקון ליל השבועות
במסגרת המכפלה

ועדת השרים לענייני בטחון החליטה
ביום 20.5.69:

- "לאשר למתנהלים להתפלל תכילת תיקון
ליל השבועות במסגרת המכפלה בתנאים הבאים:
- א. העניין יוסדר מראש או עם ראש עיריית חברון
סיך ג' עברי.
 - ב. הרשות תינתן רק לקבוצה הנמצאת בחברון ולא
לאורחים מן החוץ.
 - ג. לא יתקיימו ההלוכות או ריקודים בחוצות העיר.
ד. התפילה תימשך רק עד אצות ולא יוכנס יין
למסגרת.
- שר הדתות יבוא בדברים עם המתנהלים כדי
להעמידם על תנאים אלה".

ל י ד י ע ה .

ח. ישראלי

העוזר אל"מ רביב

א. ישראלי, סגן

22.5.69

הקדון

ד.פ. 3 א

Carte de crédit No	כרטיס
Credit card No	הרשאה כסי
Emise par	הוצא ע"י
Issued by	חוקי
Validity	...

TELEGRAMME DE PRESSE
PRESS TELEGRAM

מברק עיתונות
בחשבון פיקדון/גוביינא

Nom et adresse de l'expéditeur / Sender's name & address / שם השולח ומענו

מס' סידורי	מס' מקורי	מס' מלים	תאריך	שעה	הוראות שיירות	נוקב ע"י	השעה	שודר ע"י	השעה	המחיר
										אבי ליי

חותמת בית הדואר

PRESSE

3' ארמיה
באשר הצעיה
המפצ

1. בהתאם לתקנות נמך כזה איש לא יוכל לעצור
אף הוצאה הצעיה' אף המפצ היום ה', היום באר

2. בנפץ עצמ
בהתאם לתקנות - תעבור היום איש לא יוכל
הכאשר אף. ~~ההוצאה~~
א. הצעיה

3. ותקנות פבלקטיבה במחלק הערים

3. אף בעצמה - ~~אף בעצמה~~ אף חזקה הוצע אף
קנה התקנות זה

4. בארץ ארץ אף הוצאה אף אף אף
תוצר היום אף

הצעה: אף אף

מדינת ישראל
משרד הבטחון

תאום הפעולה בשטחים

הקריה כ"ז אייר תשכ"ט
14 מאי 69

מס

גמ/1206

מזכיר הממשלה

הגדרון: הצעת שר הדתות לגבי מתבחלי חברון

סלך מן ה-1 במאי 1969

1. כל עוד לא בפלה הכרעה לגבי הקמת חברון יהודית, נראה לי כי יחש זה בזבוז להחליט עתה על אמצעים להקים מרכז של ממש ליד גבעת הממשל.
2. אבו עומדים על כך כי כל בנייה נוספת בגבעת הממשל לא תהא על חשבון תקציב הבטחון. להיפך - אם יוחלט על הקמת שכונה יהודית במקום גבעת את החזרת החוצאות שהיו לנו בהקמת המבנים הקיימים היום לרשות המתבחלים.

שלמה גזית - תת אלוף

מדינת ישראל
משרד הבטחון

תאום הפעולה בשטחים

חקירה, כ"ד אייר תשכ"ט
12 מאי 1969
מס' ט גמ/1174

המורה אהרן

המורה אהרן שלמה אהרן

המורה אהרן שלמה אהרן
המורה אהרן שלמה אהרן

הבדול: הצעת שר הדתות לגבי מתנחלי חברון

הבני מציע להעיר להמלצת שר הדתות בבדול כוללן:

1. כל עוד לא נפלה הכרעה לגבי הקמת חברון יהודית היא זה בזבוז להחליט עתה על אמצעים להקים מרכז של ממש ליד גבעת הממשל.
2. אנו עומדים בתורנו כי כל בגייה נוספת בגבעת הממשל לא תהא על חשבון תקציב הבטחון. להיפך - אם יוחלט על הקמת שכונה יהודית במקום נמצא על החזרת ההוצאות שהיו לנו מהקמנו המבנים הקיימים היום לרשות המתנחלים.

שלמה גזית - תת אלוף

כ"ד אייר תשכ"ט
12 מאי 1969
ט גמ/1174

חיים ישראלי

הבדון: הצעת שר הדתות לגבי מתנחלי חברון

הגבי מציע להעיר להמלצת שר הדתות בבדון כדלקמן :

1. כל עוד לא נפלה הכרעה לגבי הקמת חברון יהודית יהא זה נזכר להחליט עתה על אמצעים להקים מרכז נ"ל ממש ליד גבעת הממשל.
2. אנו עומדים בתוקף כי כל בנייה נוספת בגבעת הממשל לא תהא על חשבון הקציב הבטחון. להיפך - אם יוחלט על הקמת שכונה יהודית במקום נעסוד על החזרת ההוצאות שהיו לנו בהקמת המבנים הקיימים היום לדרשות המתנחלים.

שלמה גזית - תת אלוף

Since the ...

... of the ...

... of the ...

... of the ...

... of the ...

... of the ...

מכתב
מס' 100

לשכת שר הבטחון

הקריה, ס' באייר תשכ"ט
במאי 1969 5

04345

/ק

צוור שר הבטחון

ראש המטה הכללי
נמנ-אלוף יולמה בזית ✓

רצוף התקף הצעת החלטה שהגיש שר הדתות
לאישור הממשלה בדבר תוכנית משפחות מתנחלים
בחרון.

ב ב ר כ ה ,

ה. ישראל

4

מזכירות הממשלה

ירושלים, י"ג באייר תשכ"ט
1 במאי 1969

אל : שר הבטחון
שר העבודה

מאת: מזכיר הממשלה

הנדון: תוספת משפחות מתנחלים בחברון

שר הדתות מבקש להצמיד על סדר יומה של הממשלה את
הצעת ההחלטה המ"ב בקשר לנדון. ...

בהתאם לסעיף 3 בתקנון לעבודת הממשלה, אודה לכם
אם תחוו דעתכם בעניין.

בכ"ה

מיכאל ארנון

העתק: שר הדתות

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מ ח ל י ט י מ לאשר תוספת 100 משפחות מתנחלים
בחרון ולהטיל על שר העבודה בחאום עם הממשל הצבאי לדאוג
לזקורות פרנסה עבורם.

ד ב ר י ה ס ב ר

בחרון קיימת התנחלות שבעיקרה ישיבה המרכזת סביבה
עוד מספר משפחות. משפחות רבות נוספות מתדפקות על שערי
ההתנחלות. בסירה של ועדת השרים לעניני חרון וכפר
עציון במקום נמסר על רשימה של 106 משפחות כאלו.

הגדלת מספר המתנחלים נחוצה לעצם קיומה של ההתנחלות
שהרי ברור כי אין להשאירם בדידותם הרבה. יש, לכן, להגדיל
את יחידת ההתנחלות לממדים שיאפשרו תנאי עבודה וחברה של
ישוב הנושא את עצמו. ועדת השרים השתכנעה שעל גבעת הממשל
הצבאי יש אפשרות להוסיף מבנים למספר משפחות הנ"ל.

בסופה של ההתנחלות בחרון היא מטרה לגופה החשובה
מבחינה דתית-היסטורית-לאומית ואין לתלותה בפתרון מדיני.

מ ב ג ל

מפקדת איזור
יהודה והשומרון
פ - 681 - 824
14 אפריל 69

לשכת שה"בט / תא"ל ש. גזית

ה נ ד ו ן : כרוז של פתנחלי חברון

1. ר"ב העתק של כרוז שהופץ בין מבקרי התערוכה - "תולדות
ההתנחלות בחברון", ב- 6 באפריל 69.

2. חלוקת הכרוז הפסקה לאחר התערבות המפקד הצבאי.

לשכת שה"בט / תא"ל ש. גזית
דוד כרמי, קס"ן
קמ"ט ת. מיוחדים

לוסה: העתק כרוז.

זכויות היהודים והערבים במערת המכפלה.

אברהם אבינו קנה את מערת המכפלה מעפרון הנחי בארבע מאות שקל כסף עובר לסוחר, ~~אשר הוא נתן~~, אלא ב' אפ' אסדה וכל ע' החדר אשר בכל גבולו סביב (בראשית כ"ג). ~~המערה וההשלוט ב' ובים בחזרה על פרטיהם, אומר המדרש על מערת המכפלה:~~ "זה ~~אשר נתן~~ מקדושת סאין אומות העולם יכולין להונות את ישראל לומר גזולים הן בידכם" (בראשית רבה). אבל במאות השנים והמחצות, עד שחרורה של חברון ע"ה"ק על-ידי כוחות ~~הצ"ל~~, לא החירו הערבים אטילו להיכנס למערת המכפלה ליהודים אלא רק עד המדרגה השביעית. כולם חשבו שיחרי שחרורה יל חברון והמערה, נקבל את זכויותינו המלאות ונגזלו מאתנו במערת המכפלה. אולם לצערנו הרב לא קיבלנו. הסבלה הכאה מראה לנו את ההבדלים בין זכויות הערבים לזכויות היהודים במערת המכפלה. היום.

ערבים

- א. יכולים להיכנס למערה 24 שעות ביממה, 7 ימים בשבוע.
- ב. מותר להכניס רהיטים ואפסידים ככל העולה על רוחם.
- ג. מנהל המערה - ערבי.
- ד. מפתחות המערה נמצאים אצל הערבים.
- ה. יכולים להמציא בכל מקום ביממה המערה.
- ו. יכולים לערוך הלויזות ושקסים במערה, אפילו ערכו הלויזות של אנשי אל-פתח.

יהודים

- א. יכולים להכנס רק ש' וחצי שעות ביממה שעה ימים בשבוע. בימי ששי אכניסה ליהודים ~~אחורה במסך כל שעות היום.~~
- ב. ~~אסור להכניס כל שעות היום כרגיל.~~ אסור להכניס שום דבר, אטילו כמאות, לכן דקמים ~~המכפלה~~ מוכרחים לעמוד במסך כל זמן החטילה.
- ג. אין מנהל יהודי.
- ד. אין מפתחות אצל היהודים.
- ה. יכולים להימצא רק בחלקים מסוימים במערת המכפלה.
- ו. אסור לערוך חתונות ושקסי ברית-מילה במערה. (אסור לערוך ברית של אביתם אבינו במקום שהוא נקבר) יש מקרה שהערבים מפריעים להפילות של היהודים ואטילו מקללים אותנו.

האם יהיה יתרון ליהודים יכולים לעשות?

כל ההגבלות שמטילים על היהודים במערת המכפלה הם בגלל שהחל הרחב לא יודע את המצב והטמנויות י. ליהודי. היום במערה. לכן עלינו לפנות לציבור הרחב:

- (א) שיאבק ויעיל לחץ למען החזרת הזכויות המלאות ליהודים במערת המכפלה.
- (ב) יירט את תרומתו למען החנועה להחזרת זכויות היהודים במערת המכפלה (ח.ד. 65 חברון). כדי שנוכל לפעול במרן למען ה' זרת הזכויות במערת המכפלה שלנו.

הקריה, כ"ב באייר תשכ"ט
במאי 1969

לשכת שר הבטחון

12

04679 /p

תת-אלוף שלמה גזית ✓
עוזר שר הבטחון

הנדון 4 תוספת מתנחלים בחברון -
הצעת שר הדתות

יצוף העתק מכתב של שר העבודה אל מזכיר
הממשלה.

ל י ד י ע ה .

ב ב ר כ ה ,

ח. ישראלי

העתק: לשכת הרמטכ"ל

13.5.69

ירושלים, 6 במאי 1969

אל : מזכיר הממשלה

מאת: שר העבודה

הנדון : חוספת משפחות מתנחלים בחברון
הצעת שר הדתות.

לדעת, מהווה חוספת המתנחלים בחברון בעיה מדינית ובטחונית.

אם הממשלה מקבל הצעת שר הדתות, אספל בעניני התעסוקה.

ב ב ר כ ה,

יוסף אלמוגי

יוסף אלמוגי

העתק : שר הכסות

שר הדתות.

יוקריה, ו' באייר תשכ"ט
באפריל 1969

/ק

04164

למחנחלי חברון - שלום רב,

אני מאשר בתורה קבלת מכתבכם
מיום ז' באייר תשכ"ט.

הנושא שהעליכם במכתבכם האמור הוא
בסמכותה של הממשלה והעברתי, על כן, את
מכתבכם לראש הממשלה.

ב ב ר כ ה ,

משה דיין
שר הבטחון

תכנין.

הקריה, יג בנייני תשכ"ט
30 ביולי 1969

/ק

0412

ראש הממשלה

רצוף העתק מכתבכם של מתנחלי חברון

בענין מערת המכפלה.

הודעתי לפוננים שהענין הוא בסמכותה

של הממשלה.

ב ב ר כ ה,

משה דיין
שר הבטחון

4

מכתב חלי חברון

חידוש הישוב היהודי בעיר האבות

ב"ה ז' אייר תשכ"ט.

לשר המבחן מר אהרן צ"ל

שלום רב,

שנתיים ימים עברו מיום שחרור חברון, מהיום בו הונף דגל ישראל על מערת המכפלה, אך עדיין אין רבונותה של ממלכתנו, ממשלת ישראל מורגשת במערה. זקתם של בני ישראל למערת המכפלה התבטאה בכל גדולתה במסירות הנפש של עמנו בכל הדורות לתפילה על קברי אבותם. מצערת זאת העובדה שעתה, בשלטון ממלכתי ישראלי אין נתן ליהודים לממש את בגלותם במקום אשר קנינו כה ברור וכה מפורש בתורה: "ויקם שדה עפרון אשר במכפלה אשר לפני ממרא השדה והמערה אשר בו וכל העץ אשר שדבשדה אשר בכל גבולו סביב לאברהם למקנה". (בראשית כ"ג).

כל המפעל הציוני של קניה אדמות השפלה, עמק יזרעאל ובקעת הירדן נבע ממעשה הקניין שעשה אבינו הראשון במערת המכפלה, וכן נאמר במדרש: "זה אחד משלושה מקומות שאין אומות העולם יכולין להונות את ישראל ולומר: גזולין הן בידכם".

לכן שואלים אנו את ממשלתנו:

- א. מדוע לא יאפשרו ליהודים להתפלל בכל ימות השבוע ובכל שעות היום ע"י אברהם, יצחק ויעקב?
- ב. מדוע אין נתן לקיים את ברייתו של אברהם אבינו במקום בו קבור הראשון שקיים מצוה זו?
- ג. מדוע אין נתן לערוך טקסי נשואין במקום בו סמוכים אבותינו ואמהותינו אשר רוחם מלוים את עמנו במשך כל שנותיו?
- ד. מדוע לא ימונה מנהל יהודי למערה לאור בעלותנו האמיתית, וימשך המצב המביש בו קובע השיך המוסלמי מה מותר או אסור ליהודים לעשות במערה וזאת ע"פ הנחיות המועצה המוסלמית העליונה - גוף העויין את מדינת ישראל וממשלתה?
- ה. מדוע לא יאפשרו להכניס ספסלים למערת המכפלה כדי לא לחזור למצב שהיה בזמן השלטון הבריטי כאשר לא חורשו יהודים להביא ספסלים לכתל ואנשים זקנים וחלושים נאלצו לעמוד במשך זמן רב?

נוגנו עלי חברים

חידוש הישוב היהודי בעיר האבות

ביה

לצערנו לא נוכל להמנע מהמסקנה, שהאזירה הלא יהודית במערב המכמלה
וסביבה הביאו למקרה המעציב ביום העצמאות שבו בצעו חיילי צה"ל מקורח
וצרמו בכך לבזיון דגל המדינה.

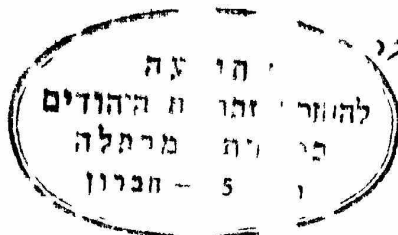
במשך כל שנות גלותנו לא שכחנו את בעלותנו על מערת המכמלה על אף
שמנענו מלהחמיל שם. תמיד צפינו ליום אשר בו יונף גגלנו במקור קדוש
זה, ועתה לאחר שמזרנו לחברון - מקום קנינו של הלאומי הראשון חזר
עלינו בחוררת הגדל הלאומי ממקור היוותנו הלאומית!

בכבוד רב

ובברכת החורח והארץ,

החנועה למען החזרת זכויות היהודים במערב המכמלה

ומתנחלי חברון.

מתנחלי חברון
ת.ד. 25
י"א/י"ב/37

לשכת שר הבטחון

סודי

מס' 11 באייר תשכ"ט
29 באפריל 1969

/ק

04117

ראש המטה הכללי
עוזר שר הבטחון
הא"ל שלמה גזית

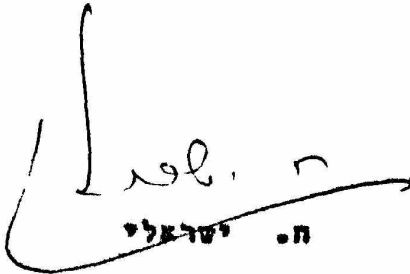
הנדון: התקדית במערת המכטלה
ביום העצמאות

ועדת השרים לענין השטחים ההליטה
ביום 24.4.69 :

א. תופעל כל השמעה אפשרית על המתנחלים
לקיים את הסדר בחברון בהתאם לחוראות
הממשל הצבאי.

ב. הממשל הצבאי יבטיח קיום הסדר הציבורי
מבד המתנחלים כפי שהוא עושה זאת לגבי
כל מפר סדר אחר " .

ל י ד י ע ה .

ח. ישראל

העתקו אלי"ם רביב

2/1/19

2/1/19

2/1/19

2/1/19

2/1/19

2/1/19

ירושלים, כ"ט בניסן תשכ"ט
17 באפריל 1969

לכבוד
מר עוזר אבישר
המועצה למען קהילת חברון
ח.ד. 17046
תל-אביב

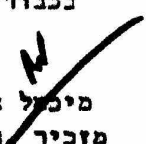
א. נ.,

זאת לאחר קבלת מסמך מיום כ"ה בניסן תשכ"ט
(13.4.69) על הלוואה.

עלי להודיעך, כי לבי תקנון לעבודה הממשלה
וועדות השדים, רק שר החבר יידע מוסמך להעלות גוש ים
לדיון בה.

אני חייב, איפוא, לדאבונני, להחזיר לך את
פניתיך לוועדת השדים, ורב צדדי על שאיני יכול לעזור לך
בענין זה.

בכבוד רב

מיכאל ארנון
מזכיר הממשלה

החלטת הממשלה

המועצה למען קהילת חברון

תל-אביב, ע"י ת ד. 17046, טלפון 418026

תל-אביב, כ"ה בניסן, תשכ"ט
13 באפריל 1969

י אבישר
ש גבאי
א הויזמן
גב' ש הראובני
מ חסון
גב' א מוצרי
מ מני
הרבע ז סלונים
עו"ד א פרנקו
ש קלונסקי
י קסטל
פרופ י י ריבלין
ד שמיר
י ל שניאורסון

לכבוד

ועדת השרים לענייני שטחים
משרד ראש הממשלה
י ר ו ש ל י ם

הנדון: חומר תעודי מחברון

מכובדי,

*
י בן-צבי ז"ל
ד אבישר ז"ל
א אלמליח ז"ל
הרב ח בן-איו ז"ל

במלאת שלושים שנה לטבח חברון הוקמה "המועצה למען קהילת חברון", במטרה להציב יד וזכר לקהילה היהודית שחרבה בתרפ"ט, בקובץ היסטורי = ספרותי = פולקלורי, אשר ישקף את תולדות הישוב היהודי בעיר האבות בדורות הקודמים, ארחות = חיינו, מעמדו וזכויותיו.

לאחר שש שנות איסוף חומר תעודי ואינפורמטיבי, כעורך הקובץ, נמסר הספר להוצאת "מפעל תרגומי מדע לישראל" והוא עומד לצאת לאור בקיץ תשכ"ט, תחילה בעברית ולאחר מכן באנגלית.

לאחר מלחמת ששת הימים פניתי לגורמים המוסמכים, בבקשה לאפשר לי לעיין בחומר המצוי במשרד הבטחון - ובמידת האפשרות להושתני להעתיק מחומר זה לקובץ - על מנת שאוכל להשלים, למלא ולתקן המצוי בידי, וזאת - כדי להעמיד עובדות על דיוקן, בהיות הספר עשוי להיות חומר = עזר למחקר ולתעוד לאומי כאחת.

לאחר פניות חוזרות ונשנות, נמסר לי ע"י ת/א ש. גזית ממשרד הבטחון, כי עלי לפנות בנדון, לקבלת הרשות המבוקשת לעיל, אל כב'. אהיה אסיר תודה אם תואילו בטובכם להענות לפנייתי זו.

בהוקרה ורבבבב רב,

עזר אבישר
(ה ע ו ר ך)

הערה: ת/א גזית, משרד הבטחון.

מדינת ישראל

משרד הבטחון

תאום הפעולה בשטחים

ז' באדר תשכ"ט
26 פבר' 1969

הקריה

מס

גמ/555

מר בנימין קצובר
מתבחלי חברון

הגידון: תוספת מבנים

שלכם: מ-ל' שבט תשכ"ט.

1. ברצוני לאשר קבלת מכתבכם הב"ל יחד עם הערות והמלצות מפקד נפת חברון בענין זה.
2. לדאבוני אין באפשרותנו לאשר כל בנייה נוספת על חשבון תקציב הבטחון.
3. לאור זאת מציע שר הבטחון כי תפנו בקשתכם לראש הממשלה כיו"ר ועדת השרים לענין חברון.

ב ב ר כ ה,

שלמה גזית - תת אלוף

איזור מפקדת
והשומרון יהודה
20101 טל.
255 חיק מ. (1)
תשכ"ט אדר
69 פבר'

משרד הבטחון/תא"ל גזית

הנדון: תוספת בניה למתנחלים

1. רצ"ב מכתב המתנחלים בחברון והערות מפקד הנפה.
2. עמדתו של המושל נראית לי.

אויט

רפאל ירדי, תא"ל
מפקד האיזור

רו/צכ.

מתנחלי חברון

חידוש הישוב היהודי בעיר האבות

ב'ה ל' שבט תשכ"ט.

לכבוד
חת אלוף ש. גזית
משכד הבטחון
הקריה
חל-אביב.

הנדון: תוספת מבנים למתנחלי חברון.

בהמשך לשיחתנו האחרונה אנו מעבירים אליך פירוט הבקשה למבנים
נוספים.

ברצוננו להגדיל את מספר חלמידי הכולל בששה אברכים נוספים, הוה
אומר שש דירות נוספות.

כמו בן עומדים להתחתן מתוכנו שני זוגות, דבר המצריך דיור נוסף.

נוסף לזה עלינו להביא אדם ע"מ לנהל את הצרכניה המקומית.
עם אשור הקמה בתי העסק ליד מערה הכפלה נצטרך לקבל לפחות שלש משפחות
נוספות לנהול החנויות. הננו מבקשים אפוא תוספת של 12 דירות.

ע"מ בקשתך אנו מעבירים מכתב זה לסא"ל עמר בן רוד ע"מ שיוסיף
חוות דעת ועדכון בקשר לתנאי השטח והתאמתם לבניה.

בכבוד רב,
מתנחלי חברון.
12/3/79

אזור יהודה והשומרון

قيادة منطقة الضفة الغربية

מפקדת נפת חברון

قيادة قضاء الخليل

ש מ ר

סימוכין - מתנחלים

תאריך 16/

מכתב איזור יו"ש / המפקד

הנדון: תוספת בניה למתנחלים

1. רצ"ב מכתב המתנחלים לחת אלוף גזית לתוספת בניה.

2. עידוניה

א. כל הקרקעות שרכשנו ע"י המערה מבחינה כלכלית שהורה, אינם מחויבים לבתי עסק, מאחר והם מאחורי המערה ופעליה.

ב. אם יוחלט על קריה חברון, חבל להשקיע כסף גוסף בבנוי ליד הממשל.

3. לעצם העניין

- א. יש שטח מספיק לתוספת שני בתי עבוד 12 משפחות כמבוקש באיזור (חברון) הממשל.
- ב. אין מספיק חשמל, גם תוספת הטרנספורמטור החדש חספק בקושי את הצרכים הקיימים. בעיה החשמל תצריך שינוי כל הרשת והמתנה עד להתקנת גנרטור ישראלי עבוד העיר כולה.
- ג. יהיה צורך להוסיף בריכת מים במקום, כרבע הבריכות קטנות ומתרוקנות כל יומיים.
- ד. יהיה צורך לחבר את מערכת הביוב אל מערכת עידוניה כי חבורות הסוגרים לא יסמיקו.

עמר בן - יודן סא"ל
המפקד הצבאי

ש מ ר

מדינת ישראל

היועץ המשפטי למערכת הבטחון

ד' באדר תשכ"ט
25 בפברואר 1969

הקריה

14.7/0

מס,

העתק

האחראי להסברה ולפניות הצבור

ח. אלוף ש. גזית, לשכת שר הבטחון
ח. ישראלי, מנהל לשכת השר

הנדון: ע. בן-שטר ממנהלי חברון

אני מתייחס למכתב מנהל לשכת שר הבטחון מס' 01872/ק מ-19.2.69.

עובדת היות מר ע. בן-שפר ממנהחלי חברון אינה יזועה לי. נראה לי כי יש לבדוק השאלה אם קבל הנ"ל רשיון ישיבה בחברון ובהתאם לכך להשיב למונה.

אשר לשאלת רמב"א ממכרים משפטיים מסוג ב"ה מסתמך ישראל לחושבים ב"ו' ש
יש להשיב לפונה כי אין כיום כל הוראה חוקית המסדירה נושא זה ולפיכך אין
אפשרות חוקית לבצע מסירה של מסמכים כאלה. עם זאת ידוע כי סדרד המשפטים
מטפל בהכנת הצעה בשטח זה.

ב פ ר כ ה,
י. בחנובר
היועץ המשפטי
למשרכת הבטחון

[illegible]

.2.1

לשכת שר הבטחון

חקריה, באדר תשכ"ט
בפברואר 1969

01872 /ק

יוסף צ'חנובר, יועץ משפטי למערכת הבטחון
תא"ל שלמה גזית
האחראי להסברה ולפניות הצבור, משרד הבטחון

להלן מכתבו של עו"ד ש. דורנר (רח' קבוץ
גלויות 1 אשדוד) שנתקבל בליכתנו :

"הנדון: מר עמוס בן-שפר, ממתנחלי חברון

הנני מייצג חברה ממשלתית חברה לפיתוח קרית
גת בע"מ התובעת חוב שחייב לה מר בן-שפר הכ"ל. נמסר
לי כי מר בן-שפר הינו מתנחל בחברון.

אבקש להודיעני מהי הכתובת לפנה ניתן למסור
למר בן-שפר מסמכים משפטיים מטעם בית המשפט (אם אמנם
תודאו כי מר בן-שפר הוא אחד המתנחלים).

נאללראות העניין כדחוף".

אנא הנחה את האחראי להסברה ולפניות הצבור,
מה להשיב לפונה.

4

בברכה,
ח. ישראלי

26 ✓

מדינת ישראל

משרד הבטחון

תאום הפעולה בשטחים

דקריה י"א בשבט תשכ"ט

30 ינו' 1968

מס

גמ/275

לכבוד,
הרב לוינגר
מתחלי חברון

הגידון: מרכז חנויות בעיר

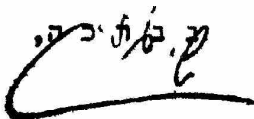
שלכם: ה' בשבט תשכ"ט.

הרב לוינגר הנכבד,

הגבי מאשר קבלת מכתבכם מיום ה' בשבט תשכ"ט.

לדאגובי לא הבינותם כהלכה את דברי. אמנם נכון כי עמדת
משרד הבטחון - לראות בחיוב הקמת מרכז יהודי מצומצם ליד
מערת המכפלה, אולם אין הדבר בסמכותנו אלא בידי הממשלה
כולה.

הגבי חוזר על הצעתי כי תבואו בדברים עם מר יהודה
תמיר במשרד ראש הממשלה על הצעותיכם השונות.

שלמה גזית - תת אלוף

מתנחלי חברון

חידוש הישוב היהודי בעיר האבות

ב"ה ג' שבט תשכ"ט. -

לכבוד
חת אלוף גזית
משרד הבטחון
הקריה
תל-אביב.

א.נ.,

בהמשך לשיחתך עמנו מלפני כשלושה שבועות בביקורך בחברון,
אנו פונים בבקשה לפתיחת בתי עסק ליד מערת המכפלה. באותו ביקור
אמרת שמשרד הבטחון יראה בעין יפה הקמת מסעדה יהודית, חנות למזכרות
ותשמישי קדושה וכדומה.

לכן הננו מבקשים לגשת לצעדים המעשיים להקמת בתי העסק הבאים:

- א. מסעדה יהודית
- ב. חנות למזכרות ולתשמישי קדושה
- ג. גלריה לציור ועבודות אמנות של הצייר ברוך נחשון.

לגבי השגת המבנים לחנויות אלה אנו מוכנים לכל אפשרות, בין
שירות ובין בניית מבנים חדשים בשטח שיוקצה לשם כך ליד מערת המכפלה.

בחקוה לתשובתך המסורה

בברכה

מתנחלי חברון.

סגן שר החינוך והתרבות

ירושלים, כ"ג בטבת תשכ"ט
13 בינואר 1969

11.119 : 66

אל תת אלוף שלמה גזית, תאום הפעולה בשטחים, משרד הבטחון

מאת סגן שר החינוך והתרבות

הנדון: תקן הוראה למתנחלי חברון

בדקתי כבקשתך את נושא תקן החינוך בחברון. מתברר שבבית-הספר הממ"ד בחברון 7 תלמידים בלבד (א - 3 תלמידים, ב - 1, ה - 3 תלמידים). גם מספר זה הוא למטה מכל תקן, אך אושרה להם משרה שלמה אחת.

בגן הילדים בחברון מנקרים 4 ילדים בגיל לימוד חובה ו-7 בגיל צעיר יותר. גם להם אושרה משרה.

חוששני, שעם כל ההבנה לנסיבות המיוחדות של מתנחלי חברון לא נוכל לאשר ל-7 ילדי בית-הספר משרה נוספת.

4

בברכה,
אהרן ידליון

מדינת ישראל
משרד הבטחון

תאום הפעולה בשטחים

הקריה

ח' סנת תשכ"ט
29 דצמבר 68

מס

גמ/1403

מר אהרון ידליון,
סגן שר החינוך

הנדון: פנכה למתנחלי חברון.

1. בעת בקור ופגישה עם מתנחלי חברון, בעניינים הגוגעים למשרדנו, סיפרו לי קשייהם להשגת תקן מורים מאושר עבור ילדיהם בכתות ה-ו .
2. אין לי ספק, שמספר הילדים בהם מדובר בודאי שאינו מצדיק, באופן רגיל, אישור תקן מורים (דומני כי יש להם 3 ילדים בס"ח), עם זאת, אין למדוד מקרה זה בסטנדרטים שגורתיים, ומצבם מצדיק חריג אף לגבי המקרים היוצאים מן הכלל.
3. לאור הקשיים למצוא מקומות תעסוקה למתנחלים, הרי כל איש בוסף שימצא תעסוקה מסודרת מהווה הקלה רבה.
4. הבטחתי להם לבדוק עם משרד החינוך ולבקש שיקול מחדש בענין זה.

1

שלמה גזית - תת אלדף

69 א. ז.

הגות - מאת גמל

תבנית

אמרת אלוהים,

הזאת היא חזונו החדש

העצמי והעצמי זה הדבר
הוא חזונו.

היה זה לפני אשר ואלה

הוא זה-החלטה בזה אלוהים

הזה הוא אשר בזה

הוא זה, אלוהים זה.

הוא זה?

ההחלטה
(אגף הנוער והנוער)

משרד הבטחון

א. ז. תיק
התעודות

ה ע ת ק

מתנחלי חברון
מישור הישוב היהודי
בעיר האבות

ב"ה יום ו' ט"ו סבא חשכ"ט

אל:
אגף הנוער והנח"ל
משרד הבטחון

פנינו אליכם לפני כשבוע בנוגע להצעה להעברה
גרעין נח"ל תעשייתי לחברון מטעם מרכז הקואופרציה
של הפוע"מז.

עתה הופנתה אלינו בקשה נוספת לגרעין נח"ל
תעשייתי בחברון מטעם חב"ד.

הננו מפנים אליכם איפוא גם הצעה זו של חוגי
חב"ד ומבקשים להפגש עם נציגכם לדיון בפניות אלו.

בברכת העם והארץ
מזכירות מתנחלי חברון

החלטת
ועדת
הבטחון
מיום
10.10.77
מס' 1000
מס' 1000
מס' 1000

ה ע ת ק

ז' כסלו תשכ"ט
28.11.68

לכבוד
הרב י. לוינגר
מזכירות מחנהלי חברון
ת.ד. 25
חברון

רב נכבד,

הנדון: קליטת גרעין נח"ל תעשייתי דחי בחברון גנ"ת ה'

הרינו פונים אליכם בזאת בהצעה לבוא במגע עם מוסדות משרד הבטחון על מנת למצא דרך מתאימה להעביר את גרעין גנ"ת ה' הנמצא כרגע בהכשרה "בסירת-צבי", להחנחלות בחברון.

בקשתנו : - לקבוע פגישה לדיון עם המוסדות המוסמכים לדיון על כך.

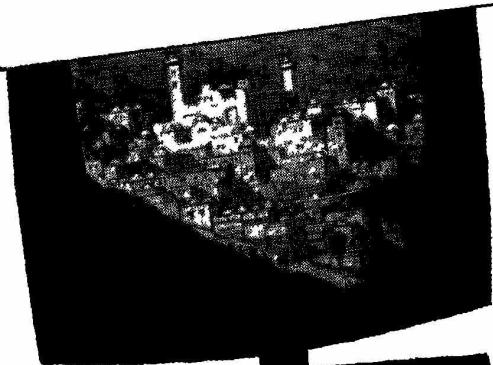
למותר לציין שלשם הבטחת קליטה טובה לגרעין נח"ל תעשייתי זה יש צורך להבטיח מראש:-

- א. מקומות מגורים
- ב. תעסוקה בעבודה מקצועית

במידה והדבר יובא לדיון מעשי נביא הצעות לבצוע הקליטה.

בב"ח לחו"ע

שלום שפיתא

4

התגבחות

בתים

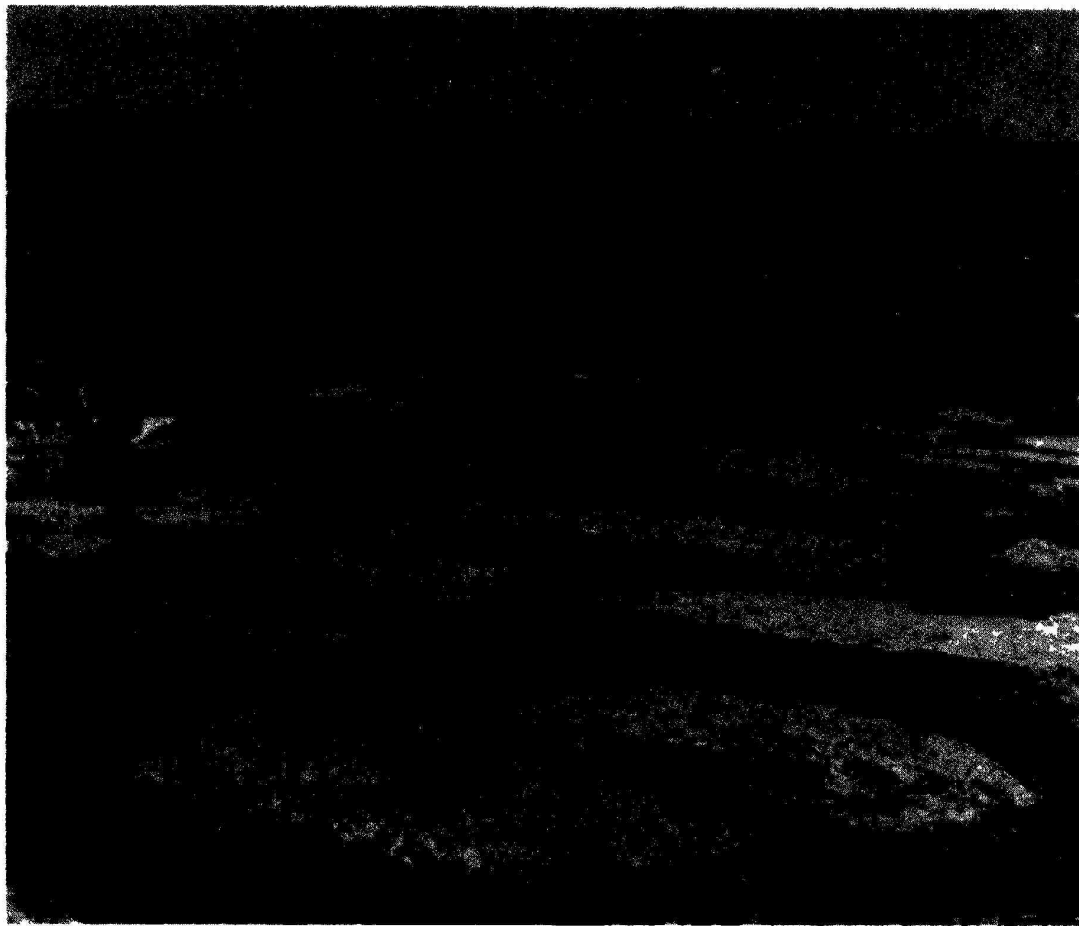
שובי בתולדת ישראל
שבי אל-עריך אלה

ירמיה לא 20

התנחלות במברון

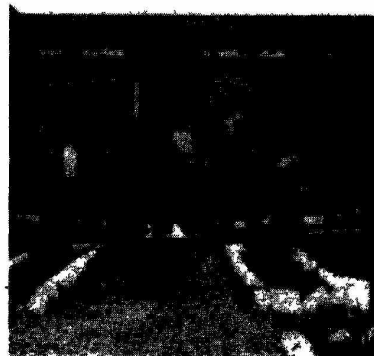
ניגונה של גאולה

פרעות דמים שמו קץ לישובה היהודי של חברון היד העוינת מחתה כל זכר של חיים יהודיים בית הקברות חולל בתי כנסיות ובתי מדרשות נהרסו כליל, השכונות היהודיות אינן עוד אך אין בכוחן של ארבעים שנה לטשטש זכרונה של עיר ואם בישראל זו אשר הוזכרה ששים ושנים פעמים בתנ"ך ואשר הישוב היהודי לא פסק בה כי אם מאונס ולתקופות קצרות בלבד שום מעשים, שום אריכות זמנים לא יעיבו ולא יאפילו את זכרונה של אומתנו ברוכת הזכרון נהפוך הוא: שחיטות נתעבות, הרחקתנו מהעיר ביד זדונית הטלת רימון על המוני מתפללים במערת המכפלה הבליטו והעמיקו את תוקף הזיקה היהודית לעיר אבותינו הזועקת "שובי בתולת ישראל, שובי אל עריך אלה" (ירמיהו לא) אהבתנו לארץ ישראל, לעם ישראל, לאידיאלים האלוקיים והאנושיים אשר ארצנו הקדושה היא ורק היא בסיסם האיתן והחינוי עוררה בנו את הרצון העז לעלות חברונה ולהתנחל בה אין אנו "מחדשים" אלא "ממשיכים" כבר קדמו לנו בדרך זו חלוצים ולוחמים בכל הדורות עד אבינו הראשון שובר הפסלים וראשית גילוי סגולת ישראל. חברון היהודית אינה עוד חזון או חלום, היא מציאות. לניגון היגון וההוד של גאולת ישראל נוסף פרק — חברון הפדויה

עובדות

- בערב פסח תשכ"ח הגיעו למלון פארק בחברון 120 נפשות רובם תלמידי הרב צבי יהודה הכהן קוק שליט"א, ביזמתו של הרב משה לוינגר שליט"א לאחר מספר ימים הקבוצה הכריזה שהיא מתנחלת בעיר
- אלפי מעודדים בארץ ומחוצה לה גילו אחדתם, מי בתרומה, מי בשי, מי בכתב, מי בביקור — כבר בשבוע הראשון באו שלשה שרים המייצגים את שלוש המפלגות הגדולות בארץ לברך את המתנחלים החדשים
- בי"ד באייר תשכ"ח אשרה הממשלה הקמת ישוב יהודי בחברון
- בכ"ב באייר עברנו לבניין הממשל הצבאי, היינו לאזרחי העיר ונתקיים בנו הצו האלוקי אל יצחק אבינו: "גור בארץ הזאת ואהיה עמך ואברכך כי לך ולזרעך אתן את כל הארצות האל והקמותי את השבועה אשר נשבעתי לאברהם אביך" (בראשית כו — ג)
- ארבעה בנינים ראשיתה של קרית ארבע המחודשת מתנשאים בהך חברון
- מאה משפחות של סוחרים ואנשי מעשה מחכים לאישור בקשתם להצטרף לקבוצה
- "פרשת הקיוסק" אשר התחוללה לאחר ששיר נשמע בהרי יהודה, קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה, בנישואים הראשונים של אזרחי חברון, גלתה לכל שאין למנוע מיהודים להתישב בכל שטח משטחי א"י שנאלו
- ביום הכפורים שפכנו שיח ליד קברי אבותנו אשר דממו מאות בשנים
- בכל חלקי ציבורנו מתעמק ביתר שאת רגש האחריות כלפי העיר בה טמונים וחיים שורשי זהותנו הלאומית
- חוברת זו באה להמחיש ולהבליט את האופי הכללי ישראלי של רגש זה

חברון ובאר שבע קדמו בהיסטוריה שלנו אפילו לירושלים באר שבע נגאלה לפני
עשרים שנה, וחברון עודה מצפה לגאולה, ואין גאולה בלי התישבות יהודית רחבה".

שדה בוקר 13 11 68

דוד בן גוריון

א להשתלב במעשי ה

מאז תחילת ימי ההתעוררות הלאומית, מלפני שבעים שנה, שמענו את הקול האלוקי הקורא לכל פזורי עמנו — קומו, שובו ציונה' מקורה האלוקי של קול זה בלט במיוחד בהעירו מתרדמה גלותית לבות רבים של יהודים רחוקים ומתבוללים יחד עם ההתעוררות הפנימית הלכו ונעשו פעולות גדולות בעולם הרחב, במלחמות עמים, בהפלת משטרים, ביסוד ארגונים בינלאומיים, בהעברת שטחי ארצנו מיד ליד, ובקרב מעצמות רחוקות להסכמה מפתיעה והצבעה אחידה, וכל זה בהכוונה אלוקית לתקומת ישראל הממלכתית במדינת ישראל וכך הולכים אנו ומתקדמים שלב אחרי שלב, כלפי חוץ וכלפ פנים, בתקומתנו וזקיפת קומתנו הלאומית השלמה לעיני כל אפסי ארץ זכינו בימינו לצעוד צעד גדול בתהליך אלוקי זה, בשחרור חלקים גדולים משטחי ארצנו ובמרכזת ירושלים והר הבית יד ה נראתה בגדולתה במלחמת ששת הימים ובמאורעות לפנייה ולאחריה לכן, ראו יהודים רבים, לאלפים ולרבבות צורך להשתלב במעשי ה היו שבטאו את רצונם ע"י הצטרפות לתנועה למען א"י השלימה, היו שהרבו לכתוב על גדולת הזמן, והיו צעירים שראו צורך להתישב בשטחי א"י שנתן ה לעמו, אלה בגולן, אלא בסיני ואלה ביהודה ובשומרון לא פלא אפוא — שהיתה גם קבוצה — שחשבה כחיוני וכטבעי ביותר לישוב ולבנות את עיר האבות

ב לחזור למקום יסוד האומה

כל זכותנו לחבל ארץ זה נובעת מההבטחות האלוקיות שנתנו לאבות האומה, שעל יסודן נוסדה המלוכה הישראלית בבית ראשון ושני מפשטות המקראות בספר בראשית מוכח שהבטחות הזרע והארץ בחברון נתנו גם מלכות ישראל הקבועה, מלכות דוד, בחברון נוסדה טבעי הוא איפוא שבבואנו לישוב את חלקי ארצנו המשוחררים נקדים לחזור לעיר האבות ולחזק בכך את זיקתנו ההיסטורית לכל נחלת אבותנו

מענין הדבר, שבתהליך התישבותנו ואחיותנו המדינית בארץ ישראל שבים אנו מהמאוחר אל המוקדם באים אנו דרך עמק הירדן ותל-אביב לירושלים חברון ושכם מתאים הוא תהליך זה לכל מהלך התקדמותנו לקראת השלמת תחייתנו הלאומית בכל המובנים מעלים בקדש בטא את הדבר בצורה קולעת האלוף עזר ויצמן באמרו "לא הגענו לעמק יזרעאל, לעמק בית שאן ולעמק הירדן אלא בזכות זכרנו את שכם ירושלים וחברון" נמצא, שכל הארץ המשך היא לאותו משולש עתיק

ג להחזיר עטרת התורה

האבות הם הגרעין היסודי של עם ישראל אמונתם ומידותיהם של אבותנו הן הקדמה הכרחית לתורה ומצוותיה בחברון יסד אברהם אבינו בית חנוך לאמונה בה אהבתו ויראתו, ומתוך כך לאהבה ועשיית חסד לכל ברייתו סקירת תולדות העיר מימי החורבן מלמדת אותנו שבמשך כל תולדותיה היתה חברון מקום תורה ומקום מגורי חסידים וצדיקים בשנת תרפ"ט נערך טבח אכזרי בחברון, בה נהרגו עשרות בני-תורה יקרים והושם קץ זמני לישוב חברון בבואנו עכשו לחדש את הישוב היהודי בחברון ראינו לנכון להמשיך בה את מסורתה הקדומה בהקמת ישיבת מתנחלי חברון לא מקרה הוא שישוב וישיבה יש להם מקור לשוני משותף, הישיבה, בכח התורה ואמונתה תזרים לישוב כוחות של בנין ומסירות נפש לאומה וארצה והישוב ימצא את משענתו הרוחנית-אידיאלית בערכי האומה הנלמדים בישיבה

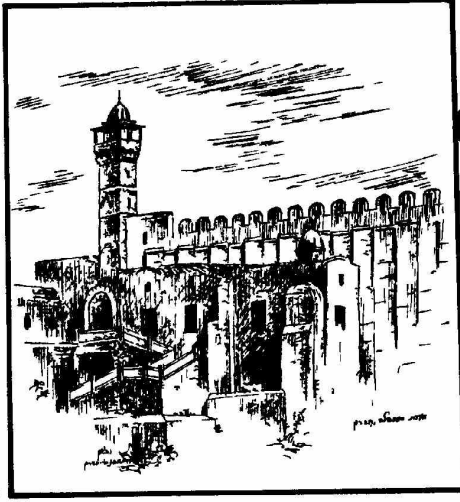
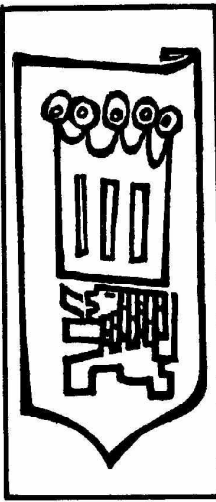
ביום י"ד באייר תשכ"ח החליטה ממשלת ישראל על חדוש הישיבה בעיר האבות הננו מצפים שהישיבה תהיה מרכז חינוכי לאהבת התורה, העם והארץ, ויגדלו בה גדולי תורה, גבורי רוח ומעש, אשר יחלצו חלוצים לפני העם להארת יד ה לגאולת עמו ונחלתו

"חברון ובאר שבע קדמו בהיסטוריה שלנו אפילו לירושלים. באר שבע נגאלה לפני
עשרים שנה, וחברון עודה מצפה לגאולה, ואין גאולה בלי התישבות יהודית רחבה"

שדה בוקר 13 11 68

דוד בן גוריון

עיר האבות מאת מרן הרב אברהם יצחק הכהן קוק זצ"ל

לכאורה מיותרת האזכרה לעיר-האבות חברון זכר חברון, חורבנה והשאיפה לבנינה חקוקים על לוח לבנו ואין כל צורך בפעולה מיוחדת כדי להעלות לפנינו את זכרונה אולם אם אנו עושים את האזכרה הזאת, הרי מטרתה להביא את הזכרון הזה והרגשות התוססים בלבנו גם לידי פעולה מעשית לשם בנין חברון והקמת הריסותיה עם זכר חברון עיר-האבות עולה בזכרוננו מאמר אחד של חז"ל, המובא בראשונים: "מעשה אבות סימן לבנים" וישנם שני סוגים של סימנים: סימנים עצמיים וסימנים מקריים הראשונים מסמנים את מהות הדבר המסומן על דם ותכונתו הפנימית, והאחרונים מסמנים רק את החיצונית שלו, שבאה במקרה ושעלולה להתחלף "מעשי האבות" שהם "סימן לבנים" שייכים לסוג הראשון, והם מסמנים את העצמיות, את התוכן ואין הם עלולים להשתנות ולתתחלף לעולם. המהות של חברון היא התחזקות והתעוררות בכה של נצח ישראל

כשהמרגלים הוציאו את דבת הארץ והמסו את לב דור המדבר מלבוא לרשת את הארץ אשר נתן להם ה, היה כלב, היהודי העז, מחזק את העם ואמר "עלה נעלה וירשנו אותה כי יכול נוכל לה" ומשום כך נפלה חברון בחלקו גם אחרי שכלב ראה בעינו דור של התנוונות, דור המדבר, בקלקלתם ובנפילתם — "ויכוס ויכתום עד חרמה" — לא נפל ברוחו ואמר: "הנה אנכי היום בן חמש ושמונים שנה, עודני היום חזק כאשר ביום שלוח אותי משה ככחי אז ככחי עתה" ההרגשה הזאת מתעוררת ביו כשאנו חושבים על חברון

ועוד דבר: חברון הוא היסוד של מלכות ישראל שם נוצרה ונשלמה ממלכת דוד מלך ישראל הנצחית, שהיא קיימת לעד ולנצח נצחים והיסוד הזה מיוסד על אותו היסוד שעליו בנוי העולם כולו, שהוא היסוד הבלימי, "תולה ארץ על בלימה" אנו קוראים את ארצנו הקדושה "ארץ ישראל" כדי לשבר את האזן, אבל כדי לשבר את הלב אנו קוראים אותה "ארץ" סתם כי בשבילנו, בשביל כנסת-ישראל, הארץ היא ארץ-ישראל זהו העולם שלנו ואותו עלינו לבנות על אותו היסוד הבלימי שעליו נבנה העולם כולו אם נרפה את היסוד הזה לא תהיה לנו האפשרות לבסס את בנינו ועוד דבר אנו למדים מחברון עיר-האבות: הזכר של האבות ומערת המכפלה מקשר אותנו עד אדם הראשון זאת אומרת, שהלאומיות שלנו קשורה בקשר נצחי ואמין בראשית הבריאה ושרשיה תלויים בחברון

חברון היא אחת מערי המקלט וביחד עם רגש ההתחזקות ומסירות נפש הנובע מן המהות של חברון, שבא לידי בטוי בגבורתו ועוז נפשו של כלב, היא מעוררת בנו גם את רגש האחריות והדאגה לכל נפש מישראל ואפילו נפש בלתי מהוגנת של רוצח בשגגה ובדרך זו עלינו לבנות גם את עיר האבות חברון מצד אחד אין לעשות חשבונות רבים ועלינו להשען גם על היסוד "הבלימי", שהוא יסוד העולם ויסוד עולמנו, וביחד עם זה עלינו לדאוג לשלום ולבטחון כל נפש מישראל, ובעז"ה נזכה לראות את חברון בנויה על תלה במהרה בימינו

"אין להעלות על הדעת שייאסר על יהודים להתנחל מחדש בעיר האבות הקדומה. זכיתם עצמכם בזכות ראשונים בחידוש הישוב היהודי בחברון. מאז ומתמיד היו יהודים בעיר זאת שהיא עיר האבות ערש האומה. קהילה יהודית חיה בחברון בתנאי מצוקה כלכלית ובטחונית תחת שלטון התורכי והבריטי עד שנעקרה מכאן בכח האלימות לפני ארבעים שנה "ברוך מציב גבול אלמנה".

דברי סגן ראש הממשלה

השר לקליטת העליה

מר יגאל אלון, אל המתנחלים

בביקורו בחול המועד פסח תשכ"ח

אחינו שנפלתם במלחמת השחרור — לא נטשנו את חלומכם ולא שכחנו את ליקחכם

שבנו אל ההר אל ערש ימי-עמנו אל נחלת האבות, ארץ השופטים ומעוז מלכות בית-דוד שבנו לחברון ולשכם, לבית-לחם ולענתות, ליריחו ולמעברות הירדן באדם העיר

אחינו, נושאים אנו עמנו את ליקחכם — לקח גוש-עציון והעיר העתיקה אשר נפלו, ישוביהם נחרבו ואנשיהם הובלו בשבי אל הר-הצופים והר-הזיתים הצמידה ההיסטוריה של ימינו באותיות של דם, את שיד ג'רח, הגבעה הצרפתית ואוגוסטה ויקטוריה, ויודעים אנו כי כדי לתת חיים לירושלים — עלינו להציב את חיילי צבא-הגנה-לישראל ושריונו בהרי-שכם ובפתחי הגשרים שעל הירדן.

קטע מתוך הספד שר הבטחון מר משה דיין בהלווית

ארבעים ושמונה חללי הרובע היהודי בעיר-העתיקה

משנת תש"ח — בעת קבורתם מחדש בהר-הזיתים ביום 3 8 1967

אמונת עתנו * מאת הרב צבי יהודה הכהן קוק שליט"א

התהליך הנפלא של מעשה רבון העולמים והדורות, בהתעלות שובנו הביתה, בסדר שנתנו של תושית כוחנו הוא להתקדמות התבססות והתחזקות ולא לנסיגות ורפיונות חלילה בזכרנו כי ה' אלוקינו רבון העולמים והדורות נותן לנו כוח לעשות חיל, נשגבנו ואמרנו כמצות התורה בתוקף תודעתנו, כי כוחנו ועוצם ידנו עשה לנו את החיל הזה לישראל אורייתא וקודשא בריך הוא דברו זה של אדון עולם, החוזר ומלא בתורה בנביאים ובכתובים ובסדרי תפילותינו ודברי ימי חיינו, איננו בן חלוף, ולא ניתן להשתנות ולהסתלק חלילה בהגיע הופעת קיומו בהגיע קץ גלותנו זה, כהודעת התורה והנביאים וחז"ל, הלך ונשבר עול הגויים מעל צוארנו, במצבנו הממשי ובמהלכי רוחנו, ובתקפה של שנת הקודש הזאת, שנת היסוד והשורש לשנים ולדורות הבאים עלינו לטובה, הולך וחוזר ומתגדל כבודנו והדרנו, לעיני כל אפסי ארץ, גם מתוך כל המעקשים והסיבוכים, ולא נעשה עצמנו ולא נהיה עוד ללעג ולקלס בעיני הגויים "ולא ניבוש ולא ניכלם ולא ניכשל לעולם ועד כי בשם קדשך הגדול והנורא בטחנו נגילה ונשמחה בישועתך" כן האמת אינה משתנית ממציאותה כי כולנו כולנו, גם ביוצאים וגם בלא-יוצאים, גם ה"דתיים" וגם ה"לא דתיים", הלא מקיימים בזה את ההלכה הגדולה הכלל ישראלית, המלאה כל ישראל ואורייתא ממקורות ראשונים ואחרונים, של החזרת ארץ נחלת אבותינו לרשות בעלותנו הממשלתית וגם כל אי הנעימות אשר במשגב תקומתנו האלקית לעומת תיאוריית ההבל והרשע הנוצרית המתפוררת ביחס לנצח ישראל, או בהתרגלות הגויית הערבית בהתישבותם ובבנייתם על אדמתנו, או בהמשך שלטון הרשעה של הצר הצורר הרוסי בממשלת ירשיה אויבי ד' ועמו, או בזו הסתבכות נדחינו פזורינו בטומאת ארצות העמים — הלא כל זה אין ואפס הוא אל דברו הקיים והנאמן של רבון העולמים והדורות, המופיע בהבעות תורתו ונביאיו ודברי חיי עמו, ומקיימנו ומרוממנו ומקדשנו, בבהירות ממשות, לעיני כל אפסי ארץ וכלפי כל מיני "עצות" ותחבולות והסכמים, של גויים או של יהודים, של חולשות מדינאים או מלומדים, בהפרעות והרפיות של רוממות פקודתנו האלקית, שהם כולם בטלים ומבוטלים לגבי ערך האמת והצדק והיושר של תקומת עם ד' וארצו ותחיית שלומו ושפע רוחו לכל העולם כולו, ולעומת כל זה הלא יעמוד כחומת חוסן בצורה הכוח האדיר של כל עם ישראל כולו, וכל דור נעורינו הקדוש, דור הגאולה והגבורה והקוממיות, בכל תשלוכת האבות והבנים, וכל דעת הקהל העולמית תתרומם להבינו ולהכירנו ולהתחשב אתנו, במלוא ערכנו וגבורתנו הרוחנית והחמרית

* דברים קצרים אלה, המאירים את אורות הגאולה שבימינו פורסמו בכ"ח אייר תשכ"ח על ידי מורנו ורבנו הרב צבי יהודה הכהן קוק שליט"א שהאיר לנו את נתיבי התורה והגאולה, נתיבות אשר הוליכונו לחברון

אחינו שנפלתם במלחמת השחרור — לא נטשנו את חלומכם ולא שכחנו את ליקחכם

שבנו אל ההר. אל ערש ימי-עמנו אל נחלת האבות, ארץ השופטים ומעוז מלכות בית-דוד. שבנו לחברון ולשכם, לבית-לחם ולענתות, ליריחו ולמעברות הירדן באדם העיר

אחינו, נושאים אנו עמנו את ליקחכם — לקח גוש-עציון והעיר העתיקה אשר נפלו, ישוביהם נחרבו ואנשיהם הובלו בשבי אל הרי-הצופים והרי-הזיתים הצמידה ההיסטוריה של ימינו באותיות של דם, את שיד ג'רח, הגבעה הצרפתית ואוגוסטה ויקטוריה, ויודעים אנו כי כדי לתת חיים לירושלים — עלינו להציב את חיילי צבא-הגנה-לישראל ושריונו בהרי-שכם ובפתחי הגשרים שעל הירדן.

קטע מתוך הספד שר הבטחון מר משה דיין בהלווית

ארבעים ושמונה חללי הרובע היהודי בעיר-העתיקה

משנת תש"ח — בעת קבורתם מחדש בהרי-הזיתים ביום 3-8 1967

זכות אבות במחשבה היהודית הוא זוהר מזהיר בדברי ימי ישראל וזכות אבות היא שעמדה לנו, לתחיתה של המדינה היהודית בחלק מארץ אבות במשך עשרים שנה בנינו מדינת ישראל בארץ אבות ולא זכינו להיות, ואף לבקר בעיר האבות

חברון, אחת מארבע ארצות הקודש שבארץ ישראל, בירתה הראשונה של מלכות בית דוד, סגורה ומסוגרת היתה ליהודי, מנגד תראנה ושמה לא תבוא. מערת המכפלה שוממה היתה מבאיה, בני האבות, ויהודים לא יכלו לבוא אף עד למדרגה השביעית כדי לשפוך לבם על קברי אבותיהם ולהתפלל "ישיני חברון שוכני מערה, התעוררו, כי בניכם בצרה"

איכה היינו נושאים פנינו לולא נמצאו מבנינו במקום נאמן בקרית ארבע שבאו לתקוע יתד ולקבוע בה ישוב יהודי ולהושיב ישיבה על קברי אבות.

ואיתני העולם ישפיעו ברכה על מתנחלי חברון "המשרתים לאבות עולם"

ד"ר ז. ורהפטיג

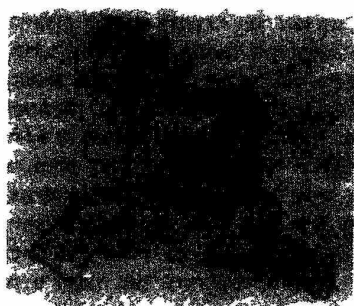
שר חדות

"את החשיבות הבטחונית של הנצחון כל אחד מבין היום, כל נער מבין איזו חשיבות בטחונית יש לכך אם יושבים על גבול קלקיליה או על גבול הירדן; אני רוצה לדבר על החשיבות ההיסטורית, על החוויה שאנחנו יושבים על הירדן שלנו, בירושלים, בחברון, ביריחו, ובשכם שלנו לא עוד מלחמת מנע כמו במבצע קדש, אלא מלחמת ביסוס הבית השלישי."

דברי האלוף עזר ויצמן

מתוך ספר "הכל".

חברון — עבר והווה מאת ד"ר זאב וילנאי

חברון היא מהערים העתיקות ביותר בעולם, שיישובן לא פסק עד היום מאורעות חשובים בחיי אבותינו הראשונים התרחשו בה ובממרא הנמצאת בסביבתה הקרובה אברהם אבינו בא אל חברון, שנקראה גם קרית-ארבע אולי על שם ארבעה רובעים שהיו בה בסביבתה נטה את אוהלו ופה התגלה אליו אלוקים לראשונה בה גרו יצחק בנו ויעקב נכדו התורה מספרת "ויבא יעקב אל יצחק אביו ממרא קרית-ארבע היא חברון אשר גר שם אברהם" שלושת האבות ונשיהם נקברו בה, ומכאן כינויה "עיר האבות והאמהות" לפי האגדה, גם אדם וחווה נקברו בחברון, ולפיכך שמה קרית-ארבע, על שם ארבעת הזוגות הקבורים בה, כדברי רבותינו בתלמוד לפני בוא בני-ישראל לארץ היתה חברון עיר חשובה, ותושביה — ענקים המרגלים ששלח משה באו אליה לראשונה, כמסופר בתורה: "עד חברון, ושם אחימן ששי ותלמי ילידי הענק" "מלך חברון" היה בין הנכנעים לפני יהושע בן נון בחלוקת הארץ לשבטים ניתנה ליהודה: "וילך יהודה אל הכנעני היושב בחברון" היא היתה עיר מקלט בישראל

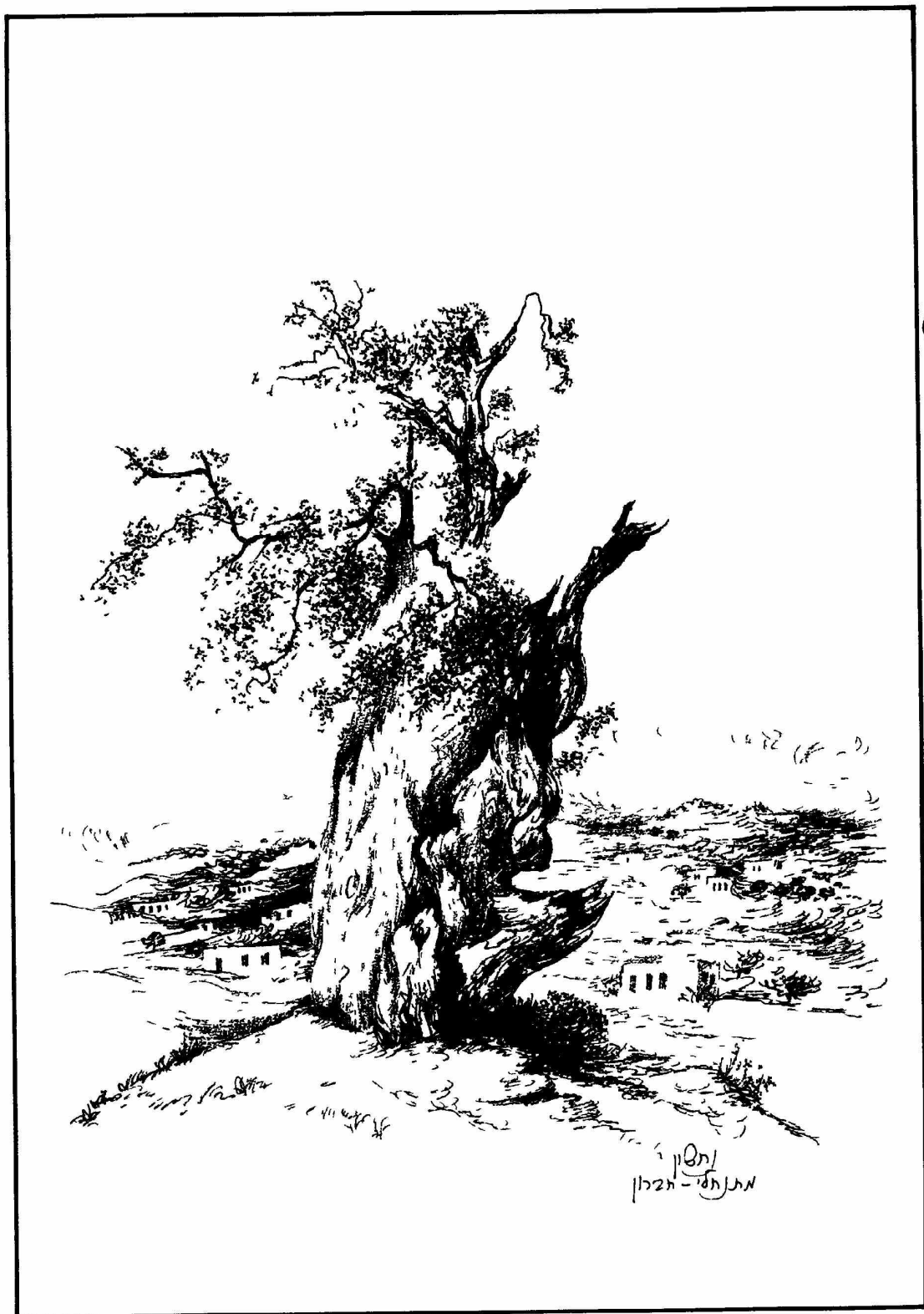
"ויקדישו". ואת קרית-ארבע היא חברון בהר יהודה דוד מלך בחרון לפני שכבש את ירושלים, וישב בה שבע שנים ומחצה במקרא מסופר "וישאל דוד בה לאמר, האעלה באחת ערי יהודה? — ויאמר ה' אלו עלה! ויאמר דוד: איה אעלה? — ויאמר: חברונה!" ויבאו אנשי יהודה וימשחו שם את דוד למלך על בית יהודה עם עליית נחמיה אל הארץ, התיישבו עולים גם בחברון בשנת ג'שט' בקירוב (445 לפסה"ג) "ואל החצירים בשדותם מבני יהודה ישבו בקרית-ארבע ובנתניה", בתלים שונים בארץ נמצאו ידיעות של כלי חרס ועליהן החותמת: "למלך חברון" לפני שלטון המכבים השתלטו האדומים, שבאו מארצם בעבר-הירדן, על דרום הארץ ובכלל זה גם על חברון וסביבתה יהודה המכבי כבשה מידיהם, בשנת ג'תקצ"ו (164 לפסה"ג) בימי שלטון חרומאים היתה עיירה קטנה והנוצרים הביזאנטים קידשוה בשל קברי האבות, וקראו לה על שם אברהם אבינו — אברמיוס עם כיבוש הארץ בידי הערבים — נפלה בידיהם גם חברון, בשנת ד'תל"ח (638) לפי מסורת אחת היה יהודי ששימש מורה-דרך לכובשים. חברון התקדשה בקרב הערבים בשל קברי אברהם ובניו, הקדושים גם להם הם קראו לה בימי-הביניים בשם חברון או חברה — שינוי קל משמה העברי, גם בשם הערבי מסג' ד'אברהם — מסג' אברהם בתקופה הערבית, במאות התשיעית ועד האחת-עשרה, היה קיים בה ישוב של יהודים ובית-הכנסת שלהם היה בנוי בגבול מערת-המכפלה בגניזה של מצרים נמצאו תעודות אחדות, המזכירות את חברון ותושביה באחת נזכר "המומחה החברוני זצ"ל (זכרון צדיק לברכה) בן סעדיה החבר בס' (סנהדריה) גדולה, המשרת אבות עולם זצ"ל" סנהדריה גדולה הוא כינוי לגוף חכמים שניהל את ענייני הקהילה בעיר, ואבות עולם הם אברהם יצחק ויעקב הקבורים בה באחרת מכונה העיר "קברי-אבות", ומסופר על אחד בא לקברי-אבות וקנה חטים

הצלננים השתלטו על חברון בשנת ד'תת"ס (1100) והציקו רבות לישובה היהודי זכר לצרות יהודיה מובא במקור עברי קדום "כפר חברונה" "חברונה בה נפלו גיבורים, קלים כצבים על ההרים (חכמים) סופרים בתורה ובתורות כהנים מהירים" הצלננים קראו לה על שמו של אברהם אבינו — סט אברס, וגם רבי בנימין שביקר בה בשנת ד'תתקע"ג (1173) בקירוב מזכיר שם זה, ומספר על מערת-המכפלה וערכה בחיי היהודים

עם כשלון הצלננים וראשית שלטון המוסלמים-הממלוכים, התחיל להתפתח בה ישוב יהודי בראשית המאה השלוש-עשרה, והוא הלך וגדל בדורות הבאים בזכות קדושתה היא היתה בין הערים הקדושות המכונות "ארבע ארצות הקודש" בראשית המאה השש-עשרה עבר השלטון בארץ לידי התורכים, וזמן קצר לאחר כיבוש חברון ביקר בה יהודי, בשנת רפ"ב (1522), והוא מספר על חצר היהודים "כי שם חצר דרים בו ח' (שמונה) או י' (עשרה) בעלי בתים (משפחות) ולחם ב"מ (בית-כנסת) שם". אחד מרבניה בשנים הבאות היה הרב שלמה הנרבוני מחברון והוא אביו של הרב צמח הנרבוני שנפטר בירושלים רב אחר שחי בה, והיה גורם חשוב בגידול ישובה היהודי, היה מלכיאל אשכנזי הוא רכש את הגיטו, שהיה בדורות הבאים מרכז חיי היהודים בחברון (להלן). אחד מתושביה מספר על מהר"ר (מורנו הרב רבי) מלכיאל אשכנזי שמענו מזקני שער שהרב ז"ל (זכורנו לברכה), היה סבה שהיו ישראל בעיה"ק (בעיר הקודש) חברון ת"ו (תיבנה ותיכונן) הרב מלכיאל מסר על מנהגי קהילתו לרב נודע באותם הימים, שהתיישב בשנת שפ"ב — 1622 "הוא לך מנהג דק"ק (דקהילה קדושה) חברון תוב"ב (תבנה ותיכונן במהרה בימינו) שנה שנה מפי הרב הגדול והחכם החסיד העניו מהר"ר (מורנו הרב רבי) מלכיאל אשכנזי זלה"ה (זכורנו לחיי העולם הבא) במאה השבע-עשרה שהה בחברון החכם התימני ר' שלמה עדני ובה המשיך בכתובת פירושו הנודע למשנה מלאכת-שלמה, שהושלם בשנת שפ"ד (1624), כפי שהוא מזכיר בהקדמתו אח"כ פה חברונה תוב"ב מסופר עליו מה"ר (מורנו הרב רבי) שלמה עדני, חד מרבני קשישאי בעה"ק חברון ת"ו

בחברון התישב המערבי רבי אברהם אזולאי ופה חיבר את ביאורו על ספר הזוהר, שקרא לו על שם העיר — קרית-ארבע, כינוי היה הסופר המפורסם החיד"א — הרב חיים יוסף דוד אזולאי, שבילה בחברון שנים רבות ונשלח מטעם קהילתה אל ארצות חוץ מחברון יצאו גם שליחים רבים אחרים אל תפוצות הגולה, לבקש עזרה לביסוס הקהילה בעיר האבות שני שליחים חברוניים הגיעו אל הולנד, ובין היתר נתנו את הסכמתם לספר שנדפס בשנת תקפ"ט (1769) באמסטרדם: נאם שלוחי מצוה מעה"ק חברון תוב"ב כן הסכימו על ספר אחר, נהר שלום, שנדפס בתקל"ב (1772): תרי קטיני דוברי שלום שלום על ישראל ועל רבניו דשליחותיהו חברון שליח אחד, בהיותו בגרמניה, נתן הסכמתו לספר "יסוד מורא", שנדפס ב"1770 — בעיר המבורג: יצחק זאבי שליח מעיר הקודש חברון תוב"ב". הוא גם מסר לרב אחד תיאור מערת-המכפלה, והלו הדפיסו בספרו אחד משלוחי חברון, החכם ח' קארינאל, הגיע גם לארצות-הברית, בתקל"ג — 1773, והיה מהשלוחים הראשונים שבאו אל היבשת החדשה הוא סבב בעריה וגם שהה בעיר ניופורט, שהצטיינה בקהילתה היהודית הגדולה, ונאומו שנשא בבית-הכנסת המקומי נדפס באנגלית בעיר זו

על צרה שבה על יהודי חברון מסופר באגרת, שנשלחה ממנה בשנת תקל"ה (1775) והוא הדבר כי בן השיך הגדול מלך הארץ נסתר, ויבקשוהו ולא נמצא לבסוף שני ימים נמצא טבוע פגם מת באמת השופכים הסמוכים לחומת מחוז היהודים ותהום כל העיר ונאספו עלינו להשמיד, להרוג ולאבד את כל היהודים אשר בעיר קדשנו, לבלתי השאיר כל נשמה, באומרים: אתם הרגתם אותנו והיתה צעקה גדולה ומרה מן הילדים וינקי שדים, כמוה לא נהייתה ונשארו סגורים כ"ד שעות ושלחנו אל השופטים אשר בארץ למען דעת אם כפי דתם נתחייבו הריגה וכל העם מקצה ונשארו נגמר הדין כי השיך יבחר לו עשרה נפשות מישראל ויטביעם במקום אשר נמצא בנו, ושאר העם פליטים ותיכף בא השיך ויבחר לו עשרה בחורים מבהר הצאן לעשות בהם משפט כתוב ואמותיהם של אלו היו קורעים בגדיהם ומתגוללים על הארץ בכבייגון, ומתחננים לשיך להרוג אותם תחלה ולא יראו בהריגת בניהם ומי שלא ראה צרה זאת, לא ראה צרה מימיו ואנחנו לא נדע מה נעשה ועלתה ההסכמה ללכת להתנפל לרגלי השרית אשת השיך עם מתן בסתר לבא אל השיך

תל אביב
ה'תר"ל - ה'תר"כ

לכאורה נמצאה חברון בשלטון המושל התורכי בירושלים, אולם למעשה היתה נתונה לשלטון שייחים ערבים ראשי חמולות, שהשפעתם היתה רבה בכל הסביבה הם גם הטילו תשלום כספים על הקהילה היהודית בהנתיחם לפרוש חסותם עליה היהודים שילמו להם מס שנתי, ואותו שייח גם מוזכר בדור' של כספי החלוקה

יהודים אשכנזים באו לחברון לראשונה בראשית המאה התשע-עשרה החלוצים שבהם היו חסידי חב"ד — חכמה, בינה, דעת. ברובם היו יוצאי רוסיה והגיעו אליה בתקפ"ב — 1822 שליח שיצא מהם, שניאור זלמן (שניאורזון), סבב ארצות רבות וביקש את עזרת יהודיהן למען חזק את הקהילה החב"דית בעיר האבות בשנת תרי"ח (1858) הגיע גם אל ארץ חודו הרחוקה והתאכסן בבית משפחת ששון העשירה ראש המשפחה הגיש לו תרומה להקמת בית-כנסת חב"ד בחברון ובירושלים השליח הגיש לראש המשפחה, לאות הוקרה, ציור מעשה ידיו של המקומות הקדושים בארץ

יהודי שביקר בחברון בשנת תרכ"ז (1867) מספר על כלכלתה ועל תושביה והיהודים אשר פה אין מספרם רב ספרדים כשמונים בעלי-בתים (משפחות) ואחינו האשכנזים אשר נתישבו מזה שנים אחדות, כחמישים בעלי-בתים היו (ה ישמרם ויצילם) הוא מתאר את החצר שבה גרו הספרדים, הגיטו המפורסם עשר שנים אחריו מספר מבקר אחר בעיר: 'מצב יהודי חברון שפל הנהו מאד מאד משש עד שבע מאות נפשות יהודים ספרדים ואשכנזים . ומספר תושביה התוגרמים (הערבים) יעלה לעשרת אלפים נפשות רוב תושבי העיר מאחינו האשכנזים לא ילידי הארץ המה, ורבים מהם בצל ממשלות אייראפא יחסיו

לפי אומדן היו בחברון בשנת תרנ"ה (1895) 14,295 תושבים, מהם 1,429 יהודים (810 ספרדים ו-619 אשכנזים), 12,800 מוסלמים ו-26 נוצרים

בעת החדשה פעל בה הרב חיים חזקיה מדיני, שהשפעתו היתה רבה גם על תושביה הערבים, וכתב בה את ספרו שדיחמד ספרייתו הגדולה הועברה אל ירושלים והיתה שמורה בבית-החולים משגב לדך, ברובע היהודי של העיר העתיקה, ונשמדה בעת חורבנו במלחמת הקוממיות תש"ח — 1948

אחרי מלחמת העולם הראשונה, בימי המנדט הבריטי, היתה קיימת קהילה יהודית גדולה בעיר, ולפי מפקד שנערך ב-1922 היו בה 16,577 תושבים: 16,074 מוסלמים, 73 נוצרים ו-430 יהודים בעיר הוקמה ישיבה גדולה, ישיבת חברון, ותלמידים רבים באו אליה גם מארצות-הברית

מאורעות תרפ"ט (1928) המיטו חורבן על הקהילה היהודית של חברון רבים מאנשיה, חסרי מגן, נהרגו באכזריות רבה בידי שכניהם הערבים מקץ שנה נעשה ניסיון להחיות את חברון היהודית, ובמפקד 1931 נמצאו בה 18,437 תושבים, מהם 18,305 מוסלמים, 116 נוצרים, 8 בהאים וגם 135 יהודים אולם במאורעות תרצ"ו (1936) הוכרחו היהודים להימלט מהעיר, ורק כעבור שלושים שנה חזרו אליה יהודים — חיילי צבא ההגנה לישראל, במלחמת ששת הימים, יוני 1967. בהתקרב טורי צה"ל אל חברון נפל פחד אימים על תושביה, שזכרו את מעשיהם נגד היהודים בשנים קודמות דגלי כניעה הונפו על כל הבתים, כשדייריהם חבוים מבוהלים במרתפים ובעליות חיילי ישראל חדרו לחברון בלי יריה אחת, התמקמו בבנין המשטרה המבוצר, ודגל ישראל הונף על פני עיר האבות מני קדם המבנה שעל מערת-המכפלה נפתח גם ליהודים, והמונים החלו נוהרים אליו מכל הארץ וכן תיירים מחוץ-לארץ המתנחלים בחברון

כובשי חברון במלחמת ששת-הימים תשכ"ז (1967), וביניהם מצאצאי תושביה היהודים שנהרגו בה או נמלטו ממנה בימי פרעות, האמינו בהכנסם ברטט קדושה אל עיר האבות, שהם לא רק משחררים עיר ואם בישראל, אלא גם מכשירים את הדרך לקראת שיקומה היהודי

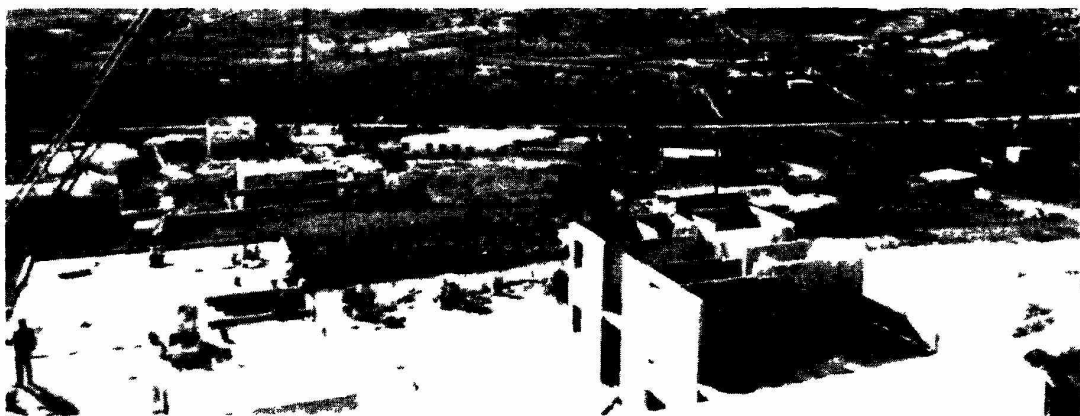
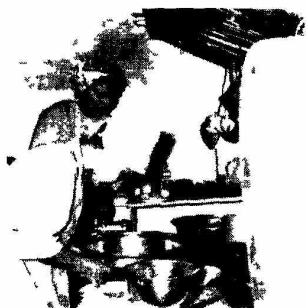
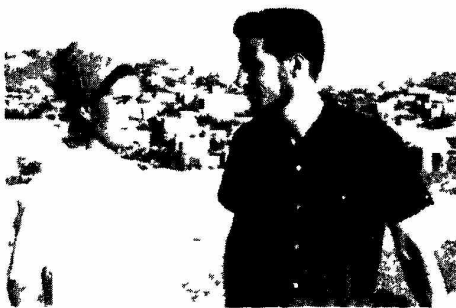
מיד אחרי כיבושה התעוררו בארץ צעירים מכל שדרות העם ואמרו ליטול על עצמם הגשמת משאת נפשם של המנצחים הם התלקטו יחד לקראת המשימה ההיסטורית — בנין חברון חדשה

בערב פסח של שנת תשכ"ח (1968) התכנסו בחברון משפחות אחדות (כ-120 נפש), במלון פארק הנמצא במבואותיה המלון נשכר מידי בעלו הערבי, במטרה לחוג בצוותה את סדר פסח בעיר האבות המשוחררת בין המסובים מילידי הארץ ואזרחיה וקצת מתנדבים מחוץ לארץ הם בילו את ימי חג החרות בהשראה עילאית, באווירה רוויה זכרונות העבר, בקרבת מערת-המכפלה קברי אבות ואמהות מהמקומות הקדושים והנערצים ביותר במסורת ישראל הבאים החליטו להשאר בעיר ולהתנחל בה והם כונו המתנחלים בחברון הישוב היהודי בארץ ובגולה הביע את אחדותו ועידודו למתנחלים, חלוצי עיר האבות.

חברי התנועה 'למען ארץ-ישראל השלמה' ואזרחים אחרים הגישו את עזרתם לבוני חברון, ושרי הממשלה אישרו הקמת מרכז תורני בעיר, כמו שהיה קיים בדורות קודמים ורבנים מפורסמים יצאו ממנו מקץ חודש וחצי עזבו המתנחלים את המלון הארעי והשתכנו, ברשות הממשלה, באגף אחד של בית השלטון, שהוקם עוד בימי המנדט הבריטי, במרומי גבעה בולטת על סיביתה

המתנחלים הכשירו במעונם החדש חדרים לשיכונם וגם ישיבה ללומדי תורה אחרי ארבע חודשים לבואם אל העיר, נערכה חתונה ראשונה מבין המתנחלים המונים מכל הארץ נהרו אליה ובזה אמרו להביע את רחשי לבם ואהדתם לשאיפתם של המשתכנים הנועזים במרומי הרי יהודה

אחרי זמן קצר התחילה הממשלה בהקמת שיכון ראשון למתנחלים ולרוצים להצטרף אליהם השיכון החדש במרומי הגבעה צופה יפה על פני חברון העטורה הרים ועל בקעתה הפוריה — נחל אשכול בימי קדם, המפורסמת לקראת בוא בני ישראל אל הארץ והתנחלות השבטים בה, ומוקד למאורעות היסטוריים חשובים בחיי ישראל הקדומה

"דבר זה צריך להיות ברור לכל אדם מישראל וממילא לאומות העולם שאי אפשר
לה לארץ ישראל שיהא בה עיר או כפר שאין ח"ו מקום בהם לבן ישראל לכן יחזק
ה' כחכם וירצה את מעשיכם"

ש"י עגנון

שלמי תודה לאישים אשר
נאותו להשתתף בחוברת זו

4

משרד הבטחון
ארכיון צה"ל ומערכת הבטחון

סוף התיק